

การประเมินความ เสี่ยงการทุจริต และประพฤติมิชอบ

พ.ศ.2566

“ซื่อสัตย์ สุจริต
มุ่งสัมฤทธิ์ของงาน
ยึดมั่นมาตรฐาน
บริการด้วยใจเป็นธรรม”

0-7695-7324 ต่อ 101

www.kohyaocity.go.th

เทศบาลตำบลเกาะยาว อำเภอกោះยาว จังหวัดพังงา

คำนำ

การบริหารความเสี่ยงเป็นหน้าที่ของทุกคนในองค์กรตั้งแต่ผู้บริหารท้องถิ่น จนถึงเจ้าหน้าที่ทุกระดับ เพราะการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพต้องเริ่มตั้งแต่การกำหนดกลยุทธ์ด้วยการมองภาพรวมทั้งหมดขององค์กร โดยคำนึงถึงเหตุการณ์หรือปัจจัยเสี่ยงที่สามารถส่งผลกระทบต่อมูลค่ารวมขององค์กร แล้วกำหนดแผนการจัดการความเสี่ยง เพื่อให้ความเสี่ยงขององค์กรอยู่ในระดับที่สามารถยอมรับและจัดการได้ เพื่อการสร้างหลักประกันที่องค์กรจะสามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

คณะกรรมการการบริหารจัดการความเสี่ยงเทศบาลตำบลเกาะยาว พร้อมด้วยคณะทำงานได้รวมกันจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ขึ้น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและผู้บริหารปฏิบัติงานของทุกหน่วยงานในสังกัดเทศบาลตำบลเกาะยาว มีความเข้าใจถึงกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง สามารถดำเนินการบริหารความเสี่ยงตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงที่ได้กำหนดไว้ในแผน ซึ่งเป็นการลดมูลเหตุและโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย ให้ความสำคัญและขนาดของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นอยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้ ประเมินได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ

แผนบริหารความเสี่ยงนี้ จะบรรลุวัตถุประสงค์ตามความคาดหวังได้ก็ต่อเมื่อได้มีการนำ แผนไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมของผู้บริหารท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทุกระดับที่จะให้ ความร่วมมือในการนำไปดำเนินการต่อ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า แผนบริหารความเสี่ยงฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติงานของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกระดับ รวมทั้งเป็นไปประโยชน์ต่อการพัฒนางาน ของเทศบาลตำบลเกาะยาวต่อไป

เทศบาลตำบลเกาะยาว
มกราคม ๒๕๖๖

สารบัญ

หัวข้อ	หน้า
บทที่ ๑ บทนำ	
หลักการและเหตุผล.....	๑
บทที่ ๒ ประเมินความเสี่ยง	
วัตถุประสงค์ประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๓
การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร.....	๓
นโยบายการบริหารความเสี่ยง.....	๔
ประเภทความเสี่ยง.....	๔
กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๕
ความเสี่ยงตามมาตรฐานCOSO ๒๐๑๓	๕
องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต	๗
ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต.....	๗
กระบวนการบริหารความเสี่ยงองค์กร	๘
บทที่ ๓ การวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริต	
ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต.....	๑๓
ขั้นเตรียมการ:ประเมินความเสี่ยงการทุจริต.....	๑๓
ขั้นตอนที่ ๑ การระบุความเสี่ยง	๑๔
ขั้นตอนที่ ๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง	๑๖
ขั้นตอนที่ ๓ เมตริกส์ระดับความเสี่ยง	๑๗
ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง	๒๐
ขั้นตอนที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยง	๒๑
ขั้นตอนที่ ๖ การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง	๒๒
ขั้นตอนที่ ๗ จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง	๒๓
ขั้นตอนที่ ๘ การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง	๒๔
ขั้นตอนที่ ๙ การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง.....	๒๔
ภาคผนวก	
ตัวอย่างแบบประเมินความเสี่ยงการทุจริต.....	๒๙

บทที่ ๑

บทนำ

หลักการและเหตุผล

การบริหารความเสี่ยงเป็นเครื่องมือกลยุทธ์ที่สำคัญตามหลักการกำกับดูแลการบริหารจัดการที่ดี ที่เป็นเครื่องมือที่นักบริหารนำมาช่วยให้การบริหารงานและการตัดสินใจด้านต่าง ๆ เช่น การวางแผน การกำหนดกลยุทธ์ การติดตาม การควบคุม และประเมินผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ อย่างเหมาะสมมีประสิทธิภาพมากขึ้น และลดการสูญเสียและโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายแก่องค์กร ภายใต้สภาวะการดำเนินงานของทุก ๆ องค์กรล้วนแต่มีความเสี่ยง ซึ่งเป็นความไม่แน่นอนที่อาจจะส่งผลกระทบต่อการทำงานหรือเป้าหมายขององค์กร จึงจำเป็นต้องมีการจัดการความเสี่ยงเหล่านั้น อย่างเป็นระบบ โดยระบุความเสี่ยงวาปจจัยใดบางที่กระทบต่อการดำเนินงานหรือเป้าหมายขององค์กร วิเคราะห์ความเสี่ยงจากโอกาสและผลกระทบที่เกิดขึ้น จัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงกำหนดแนวทาง ในการจัดการความเสี่ยง และต้องคำนึงถึงความคุ้มค่าในการจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ ตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ หมวด ๔ การบัญชี การรายงาน และการตรวจสอบ มาตรา ๗๙ บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การ ควบคุมภายใน และการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ กระทรวงการคลังกำหนด และหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๙.๔/ว ๒๓ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๒ มาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้ หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยถือปฏิบัติในรอบระยะเวลาบัญชีของ หน่วยงานของรัฐในรอบงบประมาณถัดจากที่กระทรวงการคลังประกาศเป็นต้นไป (ปงบประมาณ ๒๕๖๖) และขอ ๔ ของหลักเกณฑ์ของกระทรวงการคลัง ว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการ ความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒ ระบุว่า กรณีหน่วยงานของรัฐมีเจตนาหรือปล่อยปละละเลย ในการปฏิบัติตามมาตรฐานหรือหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐที่ กระทรวงการคลังกำหนด โดยไม่มีเหตุอันควร ให้กระทรวงการคลังพิจารณาความเหมาะสมในการเสนอ ความเห็นเกี่ยวกับพฤติการณ์ของหน่วยงานของรัฐดังกล่าว ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามอำนาจ และหน้าที่ ต่อไป และประกอบกับ สำนักงาน ป.ป.ช. ได้นำเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ให้หน่วยงานภาครัฐดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริต และ ดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในการเป็นเกณฑ์การประเมินการดำเนินงานของสวน ราชการ เพื่อยกระดับการดำเนินงานใหม่มีความโปร่งใส และลดปัญหาทุจริตประพฤติมิชอบและยังสะท้อน ปัญหาการขาดหลักธรรมาภิบาลด้วย ดังนั้น คณะกรรมการการบริหารความเสี่ยงเทศบาลตำบลเกาะยาว จึงได้จัดทำแผนบริหาร จัดการ ความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ขึ้น สำหรับใช้เป็นแนวทางในการบริหารปจจัยและ ควบคุม กิจกรรม รวมทั้งกระบวนการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อลดมูลเหตุของแต่ละโอกาสที่จะทำให้เกิดความ เสียหาย ให้ระดับความเสี่ยงและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่สามารถยอมรับ ประเมิน ควบคุมและตรวจสอบได้อย่างมีระบบ

๑.๒ วัตถุประสงค์ของแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง

- ๑) เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและผู้บริหารปฏิบัติงานเข้าใจหลักการ และกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยง
- ๒) เพื่อให้ผู้บริหารปฏิบัติงานได้รับทราบขั้นตอน และกระบวนการในการวางแผนบริหารจัดการความเสี่ยง
- ๓) เพื่อให้มีการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
- ๔) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการความเสี่ยง
- ๕) เพื่อเป็นเครื่องมือในการสื่อสารและสร้างความเข้าใจตลอดจนเชื่อมโยงการบริหารจัดการ ความเสี่ยงกับกลยุทธ์
- ๖) เพื่อลดโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับองค์กร

๑.๓ เป้าหมาย

- ๑) ผู้บริหารท้องถิ่นและผู้บริหารปฏิบัติงาน มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการบริหารจัดการความเสี่ยง เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติงานประจำปี ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และ เป้าหมายที่กำหนดไว้
- ๒) ผู้บริหารท้องถิ่นและผู้บริหารปฏิบัติงานสามารถระบุความเสี่ยง วิเคราะห์ความเสี่ยง ประเมิน ความเสี่ยงและจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
- ๓) สามารถนำแผนบริหารความเสี่ยงไปใช้ในการบริหารงานที่รับผิดชอบ
- ๔) พัฒนาศักยภาพของบุคลากรและกระบวนการดำเนินงานภายในองค์กรอย่างต่อเนื่อง
- ๕) เกิดความรับผิดชอบต่อความเสี่ยงและการบริหารความเสี่ยงถูกกำหนดขึ้นอย่างเหมาะสม ทั้ง ๕ องค์กร
- ๖) การบริหารความเสี่ยงให้ได้รับการปลูกฝังให้เป็นวัฒนธรรมองค์กร

๑.๔ ประโยชน์ของการบริหารจัดการความเสี่ยง

การดำเนินการบริหารความเสี่ยงจะช่วยให้ผู้บริหารมีข้อมูลที่ใช้ในการตัดสินใจได้ดียิ่งขึ้น และทำให้องค์กรสามารถจัดการกับปัญหาอุปสรรค และหยุดยั้งได้ในสถานการณ์ที่ไม่คาดคิดหรือสถานการณ์ที่อาจทำให้องค์กรเกิดความเสียหาย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการดำเนินการบริหารความเสี่ยง มีดังนี้

- ๑) เป็นส่วนหนึ่งของหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีการบริหารความเสี่ยงจะช่วยคณะกรรมการ/คณะทำงานบริหารความเสี่ยง และผู้บริหารทุกระดับตระหนักถึงความเสี่ยงหลักที่สำคัญ และสามารถทำหน้าที่ในการกำกับ ดูแลได้อย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผล
- ๒) สร้างฐานข้อมูลที่เป็ประโยชน์ต่อการบริหารและการปฏิบัติงานในเทศบาล การบริหาร ความเสี่ยงจะเป็นแหล่งข้อมูลสำหรับผู้บริหารในการตัดสินใจด้านต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงการบริหารความเสี่ยงซึ่ง ตั้งอยู่บนสมมติฐานในการตอบสนองต่อเป้าหมายและภารกิจหลักขององค์กรรวมถึงระดับความเสี่ยงที่ ยอมรับได้
- ๓) ช่วยสะท้อนให้เห็นภาพรวมของความเสี่ยงต่าง ๆ ที่สำคัญได้ทั้งหมด การบริหารความเสี่ยง จะทำให้บุคลากรมีความเข้าใจถึงเป้าหมายและภารกิจหลักของเทศบาล และตระหนักถึงความเสี่ยงสำคัญที่ ส่งผลกระทบต่อเทศบาลได้อย่างครบถ้วน ซึ่งครอบคลุมความเสี่ยงธรรมาภิบาล

๔) เป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารงาน การบริหารความเสี่ยงเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้บริหารสามารถมั่นใจได้ว่าความเสี่ยงได้รับการจัดการอย่างเหมาะสมและทันเวลารวมทั้งเป็นเครื่องมือที่สำคัญของ ผู้บริหารท้องถิ่นในการบริหารงานและการตัดสินใจในด้านต่าง ๆ เช่น การวางแผนการกำหนดกลยุทธ์การติดตาม ควบคุมและวัดผลการปฏิบัติงาน ซึ่งส่งผลให้การดำเนินงานของสถาบันเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดและสามารถ ป้องกันผลประโยชน์ รวมทั้งเพิ่มมูลค่าแก่องค์กร

๕) ช่วยให้การพัฒนาองค์กรเป็นไปในทิศทางเดียวกัน การบริหารความเสี่ยงทำให้รูปแบบการตัดสินใจไปในทิศทางเดียวกัน เช่น การตัดสินใจโดยที่ผู้บริหารท้องถิ่นมีความเข้าใจในกลยุทธ์ วัตถุประสงค์ ขององค์กร และระดับความเสี่ยงอย่างชัดเจน

๖) ช่วยให้การพัฒนาการบริหารและจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ การจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างเหมาะสม โดยพิจารณาถึงระดับความเสี่ยงในแต่ละกิจกรรม และการเลือกใช้ มาตรการในการบริหารความเสี่ยง เช่น การใช้ทรัพยากรสำหรับกิจกรรมที่มีความเสี่ยง ต่าง ๆ และกิจกรรมที่มีความ เสี่ยงสูงยอมแตกต่างกัน หรือการเลือกใช้มาตรการแต่ละประเภทยอมใช้ ทรัพยากรแตกต่างกัน เป็นต้น

๑.๕ ขั้นตอนการปฏิบัติงานการบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๑ แต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยงของเทศบาลในการบรรลุ เป้าหมายตาม กฎหมายจัดตั้งสวนราชการ (ภารกิจ) และเป้าหมายตามแผนดำเนินงานประจำปีของสวนราชการ โดยมี ผู้บริหารระดับสูง และผู้แทนจากทุกหน่วยงานในสังกัดรวมเป็นคณะกรรมการ/คณะทำงานโดยผู้บริหาร ระดับสูงต้องมีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายหรือแนวทางในการบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๒ วิเคราะห์และระบุปัจจัยเสี่ยง มีการวิเคราะห์และระบุปัจจัยเสี่ยง ที่ส่งผลกระทบต่อหรือ อาจสร้าง ความเสียหาย (ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน) หรือความล้มเหลวหรือลดโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมาย ตาม กฎหมายจัดตั้งสวนราชการ และเป้าหมายตามแผนดำเนินงานประจำปีของสวนราชการ รวมทั้งมีการ วิเคราะห์ ความเสี่ยงทุจริต พร้อมทั้งมีการจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยเสี่ยง โดยดำเนินการ ดังนี้

- จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงแก่บุคลากร

- จัดประชุมปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง โดยทำการระบุปัจจัยเสี่ยง วิเคราะห์ความ เสี่ยง และจัดลำดับความเสี่ยง ขั้นตอนที่ ๓ จัดทำแผนบริหารความเสี่ยงโดยได้รับความเห็นชอบและอนุมัติจาก ผู้บริหารระดับสูงของเทศบาล สื่อสาร/ทำความเข้าใจเกี่ยวกับแผนการบริหารความเสี่ยงฯ รวมทั้งกำหนดแนวทางใน การติดตามและ ประเมินผลและแจ้งเวียนให้กับทุกหน่วยงานในสังกัดทราบและถือปฏิบัติ ทั้งนี้แผนบริหาร ความเสี่ยงควร กำหนดกิจกรรม/มาตรการที่จะแก้ไข ลดหรือป้องกันความเสี่ยงให้ครอบคลุมทุกด้าน ได้แก่ ความเสี่ยงด้าน กลยุทธ์ ด้านการปฏิบัติงาน ด้านการเงิน และด้านระเบียบ กฎหมาย

ขั้นตอนที่ ๔ ดำเนินการตามแผนการบริหารความเสี่ยงขององค์กร และให้มีการกำกับติดตาม ประเมินผลการ ดำเนินงานตามแผนอย่างครบถ้วนทุกกิจกรรม รวมทั้งพิจารณาหาแนวทางแก้ไขที่อาจจะเกิดขึ้นใน ระหว่าง ดำเนินการ และนำเสนอผู้บริหารระดับสูงของสวนราชการอย่างน้อย ๑ ครั้ง หรือทุกไตรมาส

ขั้นตอนที่ ๕ จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงโดยระบุผลการ ประเมินความเสี่ยง และจากที่ได้ดำเนินการตามแผนบริหารความเสี่ยง โดยจำแนกระหว่างปัจจัยเสี่ยงที่สามารถ ควบคุม/บริหารจัดการและปัจจัยเสี่ยงที่ยังไม่สามารถควบคุม/บริหารจัดการให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ทั้งนี้ จะต้อง มีการ กำหนดขอเสนอแนะในการปรับปรุงแผนเพื่อใช้ในการดำเนินงานในต่อไปและนำเสนอต่อผู้บริหาร

๑.๖ นิยามความเสี่ยง

๑. ความเสี่ยง (Risk) ความเสี่ยง หมายถึง เหตุการณ์หรือการกระทำใด ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นภายในสถานการณ์ที่ไม่แน่นอนและจะส่งผลกระทบต่อหรือสร้างความเสียหาย (ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน) หรือก่อให้เกิดความ ลมเหลว หรือลดโอกาสที่จะบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร ทั้งในดานยุทธศาสตร์ การปฏิบัติงาน การเงิน และการบริหาร ซึ่งอาจเป็นผลกระทบทางบวกด้วยก็ได้ โดยวัดจากผลกระทบ (Impact) ที่ได้รับ และ โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) ของเหตุการณ์ ลักษณะของความเสี่ยง สามารถแบ่งออกได้เป็น ๓ ส่วน ดังนี้

๑) ปัจจัยเสี่ยง คือ สาเหตุที่จะทำให้เกิดความเสี่ยง

๒) เหตุการณ์เสี่ยง คือ เหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงาน หรือ นโยบาย

๓) ผลกระทบของความเสี่ยง คือ ความรุนแรงของความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นจากเหตุการณ์ เสี่ยง

๒. การบริหารความเสี่ยง (Risk Management) การบริหารความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการบริหารจัดการให้อาจจะเกิดเหตุการณ์ ความเสี่ยงลดลงหรือ ผลกระทบของความเสียหายจากเหตุการณ์ ความเสี่ยงลดลงอยู่ในระดับที่องค์กร ยอมรับได้ ดังนั้น องค์กรต้องมีการจัดการกับความเสี่ยงขององค์กรที่เหมาะสม เพื่อที่จะสามารถลดความ สูญเสียที่จะเกิดขึ้นแก่องค์กรรวมไปถึงการสร้างโอกาส และหรือมูลค่าเพิ่มให้กับองค์กรได้ในอนาคต ซึ่งการ บริหารจัดการความเสี่ยง มีหลายวิธีดังนี้

- การยอมรับความเสี่ยง (Risk Acceptance) เป็นการยอมรับความเสี่ยงที่เกิดขึ้น เนื่องจากความไม่คุ้มค่า ในการดำเนินการควบคุมหรือจัดกิจกรรมป้องกันความเสี่ยง นั้น

- การลด/การควบคุมความเสี่ยง (Risk Reduction) เป็นการปรับปรุงระบบการทำงาน หรือการ ออกแบบวิธีการทำงานใหม่เพื่อลดโอกาสที่จะเกิด หรือลดผลกระทบให้อยู่ในระดับที่องค์กร ยอมรับได้การควบคุม (Control) คือ การกระทำใด ๆ ที่ฝ่ายบริหารกำหนดให้มีขึ้นเพื่อช่วยให้องค์กร บรรลุ วัตถุประสงค์และเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ การควบคุมแบ่งเป็น ๕ ประเภท คือ

ก) การควบคุมแบบป้องกัน (Preventive Controls) เป็นการป้องกันจากสิ่งที่ไม่ต้องการให้เกิดขึ้น ใน องค์กร

ข) การควบคุมแบบค้นหา (Detective Controls) เป็นการค้นหา สิ่งที่ไม่ถูกต้องในองค์กร

ค) การควบคุมแบบแก้ไข (Corrective Controls) เป็นการแก้ไขปัญหาที่ตรวจพบ

ง) การควบคุมแบบสั่งการ (Directive Controls) เป็นการส่งเสริมสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นในองค์กร

จ) การควบคุมแบบทดแทน (Compensating Controls) เป็นการควบคุมที่ช่วยทดแทนหรือชดเชย การควบคุมที่ขาดไป

- การกระจายความเสี่ยง หรือการถ่ายโอนความเสี่ยง (Risk Sharing) เป็นการกระจาย หรือ ถ่ายโอนความเสี่ยงให้ผู้อื่นช่วยแบ่งความรับผิดชอบไป

- การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Risk Avoidance) เป็นการจัดการความเสี่ยงที่อยู่ใน ระดับสูง มากและ หน่วยงานไม่อาจ ยอมรับได้เนื่องจากมีผลกระทบจากปัจจัยภายนอกซึ่งไม่สามารถควบคุม ได้ และ จำเป็นต้อง ตัดสินใจยกเลิกโครงการ/กิจกรรมนั้น

๓. กิจกรรมการควบคุม (Control Activities) หมายถึง นโยบาย มาตรการ และวิธีการต่าง ๆ ที่ ฝ่ายบริหารนำมาใช้เพื่อก่อให้เกิดความเชื่อมั่นได้ว่า คำสั่งหรือวิธีการปฏิบัติต่าง ๆ ที่ฝ่ายบริหารกำหนดขึ้น ว่างมีการ ปฏิบัติตาม และมีการดำเนินการตาม มาตรการต่าง ๆ ที่จำเป็นในการที่จะจัดการกับความเสี่ยงได้ อย่างเหมาะสม เพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรได้ กิจกรรมการควบคุมต้องมีอยู่ในทุกส่วน งานขององค์กร และกำหนด ผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน ได้แก่ การอนุมัติ การมอบอำนาจ การตรวจทาน การ กระทบยอด การสอบทานผลการ ดำเนินงาน การป้องกันและดูแลรักษาทรัพย์สิน และการแบ่งแยกอำนาจ และหน้าที่ เป็นต้น

บทที่ ๒ ข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลตำบลเกาะยาว

๒.๑ ประวัติความเป็นมา

เทศบาลตำบลเกาะยาวได้รับการจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะสุขาภิบาลเป็นเทศบาลตำบล พ.ศ. ๒๕๔๒ เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๒ พื้นที่ ๐.๖๙๗๕ ตารางกิโลเมตร อยู่ทางทิศใต้ของจังหวัดพังงา ๔๘.๖ กิโลเมตร ตั้งอยู่บนพื้นที่ราบทางตอนใต้ของตำบลเกาะยาวน้อย หมู่ที่ ๑ ตำบลเกาะยาวน้อย อำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา โดยมีคลองกาหมายไหลผ่าน และมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ ตำแหน่งหลักเขตที่ ๑ ตั้งอยู่ทางฝั่งทะเลห่างจากท่าเทียบเรือสะพานยาวไปทางทิศตะวันตก ๒๓๐ เมตร จากหลักเขตที่ ๑ เลียบฝั่งทะเลไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ๓๕๐ เมตร ซึ่งเป็นหลักเขตที่ ๒

ทิศใต้ จากหลักเขตที่ ๔ เป็นเส้นตรงตั้งฉากกับหลักเขตที่ ๓ และหลักเขตที่ ๔ ไปทิศตะวันตกเป็นระยะทาง ๕๐๐ เมตร ซึ่งเป็นหลักเขตที่ ๕

ทิศตะวันออก จากหลักเขตที่ ๒ เป็นเส้นตรงไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ถึงทางสามแยกไปบ้านน้ำจืดและบ้านริมทะเล ซึ่งเป็นหลักเขตที่ ๓ เป็นเส้นตรงไปทางทิศใต้ซึ่งเป็นจุดที่อยู่ในเส้นตรง ตั้งฉากกับสามแยกไปบ้านในคลองและไปท่าเทียบเรือท่ามาเนาะไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ๒๔๐ เมตร ซึ่งเป็นหลักเขตที่ ๔

ทิศตะวันตก จากหลักเขตที่ ๕ เป็นเส้นตรงไปทิศตะวันตกเฉียงเหนือ จนบรรจบหลักเขตที่ ๑

ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไป มีลักษณะเป็นเกาะ เป็นที่ราบ ติดชายทะเล

ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศ อุณหภูมิสูงสุด ๓๓ องศาเซลเซียส ต่ำสุด ๒๖ องศาเซลเซียส เป็นแบบมรสุมฤดูร้อน มี ๒ ฤดู คือ

- ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนมกราคม ถึงเดือนเมษายน
- ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ถึงเดือนธันวาคม

ลักษณะของดิน

ดินในพื้นที่เกาะยาวน้อย มีอยู่ด้วยกัน ๒ ลักษณะ คือ

- ๑) ดินเค็ม
- ๒) ดินร่วนปนทราย

ลักษณะของแหล่งน้ำ

- ๑) แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น ได้แก่
 - บ่อน้ำตื้น จำนวน ๒ แห่ง
 - ประปาหมู่บ้าน จำนวน ๑ แห่ง

ลักษณะของไม้และป่าไม้

- ป่าชายเลน หรือ ป่าโกงกาง หรือ ป่าพังกาขึ้นอยู่ตามบริเวณชายฝั่งทะเล

ด้านการเมือง/การปกครอง

เขตการปกครอง

๑) เทศบาลตำบลเกาะยาว มีเขตการปกครอง หมู่ที่ ๑ ตำบลเกาะยาวน้อย อำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา และผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๑ และกำนันตำบลเกาะยาวน้อย ตามรายชื่อดังนี้

(๑) นายบัญญัติ ศรีสมุทร กำนันตำบลเกาะยาวน้อย ตำบลเกาะยาวน้อย อำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา

(๒) นายประยูร เก็บทรัพย์ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑ ตำบลเกาะยาวน้อย อำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา

๒) เทศบาลตำบลเกาะยาวแบ่งพื้นที่เป็นชุมชน จำนวน ๒ ชุมชน คือชุมชนเทศบาลสัมพันธ์ ๑ และชุมชนเทศบาลสัมพันธ์ ๒ มีประธานชุมชน ดังนี้

(๑) นายไชยวัตร คุหา ประธานชุมชนเทศบาลสัมพันธ์ ๑

(๒) นายหมาด อุหลั่ง ประธานชุมชนเทศบาลสัมพันธ์ ๒

การเลือกตั้ง

พ.ศ.๒๕๕๖ เลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลเกาะยาว กรณีครบวาระ (เลือกตั้งเมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๖) ผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีและคณะผู้บริหาร ตามรายชื่อดังนี้

(๑) นายพีรยุทธ์ มาตรักษา นายกเทศมนตรีตำบลเกาะยาว

(๒) นายสมศักดิ์ วาหารักษ์ รองนายกเทศมนตรีตำบลเกาะยาว

(๓) นายประเสริฐ ศรีเหมาะ รองนายกเทศมนตรีตำบลเกาะยาว

(๔) นายชำนาญ ราเขต ที่ปรึกษานายกเทศมนตรีตำบลเกาะยาว

(๕) นางวรรณิตร์ คงเกื้อ เลขานุการนายกเทศมนตรีตำบลเกาะยาว

๒) พ.ศ. ๒๕๕๗ เลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลเกาะยาว กรณีครบวาระ (เลือกตั้งเมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๗) โดยแบ่งเขตเลือกตั้งออกเป็น ๒ เขตเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งจำนวน ๑๒ คน แต่ละเขตเลือกตั้งประกอบด้วยสมาชิกสภาเทศบาลที่ได้รับการเลือกตั้งเขตละ ๖ คน ตามรายชื่อดังนี้

เขตเลือกตั้งที่ ๑ มีสมาชิกสภาเทศบาล ดังนี้

(๑) นายประยูร เรืองสมุทร ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ประธานสภาเทศบาล

(๒) นายสุชน วาหารักษ์ ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง รองประธานสภาเทศบาล

(๓) นางสาวคนธ์ เรืองสมุทร

(๔) นายอมร ศรีสมุทร

(๕) นางสาวเมษา กุลบัส

(๖) นายโชติ ทองย้อย

เขตเลือกตั้งที่ ๒ มีสมาชิกสภาเทศบาล ดังนี้

(๑) นางสาวพัชรินทร์ สุภาพ

(๒) นางสาวกมลลา ชำนินา

(๓) นายสมพร ดำสมุทร

(๔) นายสำเร็จ ราเขต

(๕) นายจำรัส หยั่งทะเล

(๖) นายอรินทร์ ประสานการ

ประชากร

ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร

เทศบาลตำบลเกาะยาว มีประชากรทั้งสิ้น จำนวน ๘๓๖ คน โดยแยกเป็นชาย ๔๑๓ คน แยกเป็นหญิง ๔๒๓ คน

ช่วงอายุและจำนวนประชากร (ข้อมูลจากสำนักงานทะเบียนเทศบาลตำบลเกาะยาว อำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา ณ วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๒)

ช่วงอายุ	ชาย	หญิง	รวม
๐-๔ ปี	๑๖	๒๓	๓๙
๕-๙ ปี	๒๖	๒๖	๕๒
๑๐-๑๔ ปี	๒๔	๒๓	๔๗
๑๕-๑๙ ปี	๒๔	๑๔	๓๘
๒๐-๒๔ ปี	๓๑	๓๗	๖๘
๒๕-๒๙ ปี	๓๐	๓๐	๖๐
๓๐-๓๔ ปี	๓๔	๓๐	๖๔
๓๕-๓๙ ปี	๔๕	๓๘	๘๓
๔๐-๔๔ ปี	๒๐	๒๙	๔๙
๔๕-๔๙ ปี	๒๕	๓๗	๖๒
๕๐-๕๔ ปี	๔๕	๓๕	๘๐
๕๕-๕๙ ปี	๓๗	๓๙	๗๖
๖๐-๖๔ ปี	๒๑	๒๑	๔๒
๖๕-๖๙ ปี	๑๓	๒๓	๓๖
๗๐-๗๔ ปี	๑๖	๘	๒๔
๗๕-๗๙ ปี	๕	๔	๙
๘๐-๘๔ ปี	๒	๗	๙
๘๕-๘๙ ปี	๒	๒	๔
๙๐-๙๔ ปี	๒	๒	๔
๙๕-๑๐๐ ปี	-	-	-
มากกว่า ๑๐๐ ปี	-	-	-

สภาพทางสังคม

การศึกษา

เทศบาลตำบลเกาะยาว มีสถานศึกษา/แหล่งที่ให้ความรู้กับเด็กนักเรียน แยกเป็น

๑) โรงเรียนประถมศึกษาจำนวน ๑ โรงเรียน คือโรงเรียนเกาะยาว อาจารย์จำนวน ๑๗ คน และนักการจำนวน ๑ คน มีห้องเรียนจำนวน ๑๐ ห้องเรียน และมีนักเรียนจำนวน ๒๒๖ คน มีรายละเอียดตามข้อมูล ณ วันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๒ ดังนี้

- ชั้นอนุบาล ๒ มีเด็กนักเรียน ๓ คน แยกเป็นเด็กชาย - คน เด็กหญิง ๓ คน
- ชั้นอนุบาล ๓ มีเด็กนักเรียน ๘ คน แยกเป็นเด็กชาย ๓ คน เด็กหญิง ๕ คน
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ มีเด็กนักเรียน ๓๘ คน แยกเป็นเด็กชาย ๒๐ คน เด็กหญิง ๑๘ คน
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ มีเด็กนักเรียน ๓๓ คน แยกเป็นเด็กชาย ๑๖ คน เด็กหญิง ๑๗ คน
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ มีเด็กนักเรียน ๔๓ คน แยกเป็นเด็กชาย ๒๗ คน เด็กหญิง ๑๖ คน
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ มีเด็กนักเรียน ๒๕ คน แยกเป็นเด็กชาย ๑๑ คน เด็กหญิง ๑๔ คน
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ มีเด็กนักเรียน ๓๔ คน แยกเป็นเด็กชาย ๒๐ คน เด็กหญิง ๑๔ คน
- ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ มีเด็กนักเรียน ๔๒ คน แยกเป็นเด็กชาย ๒๒ คน เด็กหญิง ๒๐ คน

๒) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลเกาะยาวจำนวน ๑ แห่ง มีครูผู้ดูแลเด็กจำนวน ๕ คน

นักการจำนวน ๑ คน จำนวนนักเรียน ๘๘ คน

- ชั้นเรียนเตรียมอนุบาล๑(นักเรียนใหม่ที่สมัครเข้าเรียนในปีการศึกษา พ.ศ.๒๕๕๙)จำนวน ๑๗

คน

- ชั้นเรียนอนุบาล ๑	มีนักเรียน	๒๓ คน
- ชั้นเรียนอนุบาล ๒/๑	มีนักเรียน	๑๗ คน
- ชั้นเรียนอนุบาล ๒/๒	มีนักเรียน	๑๗ คน
- ชั้นเรียนอนุบาล ๓	มีนักเรียน	๑๔ คน

สาธารณสุข

- มีศูนย์สาธารณสุขมูลฐาน จำนวน ๑ แห่ง
- มีบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านสาธารณสุขมูลฐาน โดยมี อสม. จำนวน ๒๑ คน

การสังคมสงเคราะห์

ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของเทศบาลตำบลเกาะยาว ไม่มีหน่วยงานที่ให้การสังคมสงเคราะห์ ซึ่งจะมีการจ่ายเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำนวน ๑๐๕ คน และเงินเบี้ยความพิการ จำนวน ๒๒ คน

ระบบบริการพื้นฐาน

การคมนาคมขนส่ง

จากสภาพภูมิประเทศและที่ตั้งของตำบลเกาะยาวน้อยมีลักษณะเป็นเกาะ ดังนั้นการคมนาคมการติดต่อศูนย์ราชการภายนอกอำเภอและชุมชนภายนอกจำเป็นต้องใช้การคมนาคมทางน้ำ การใช้เรือในการเดินทาง ซึ่งมีท่าเทียบเรือ จำนวน ๓ แห่ง คือ

- ท่าเทียบเรือท่ามานะ เกาะยาวน้อย - ท่าเทียบเรือบางโรง จังหวัดภูเก็ต
- ท่าเทียบเรือสุขาภิบาลสะพานยาว - ท่าเทียบเรือท่าदान จังหวัดพังงา
- ท่าเทียบเรือท่าเขา - ท่าเทียบเรือท่าเลน จังหวัดกระบี่

สำหรับการคมนาคมขนส่งภายในเขตเทศบาล ใช้รถยนต์ขนาดเล็กและรถจักรยานยนต์เป็นพาหนะ ถนนส่วนใหญ่เป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก มีจำนวน ๖ สาย ดังนี้

- ถนนกาลัญกุล
- ถนนศรีรักษ์
- ถนนสุขาภิบาล ๑
- ถนนสุขาภิบาล ๒
- ถนนสุขาภิบาล ๓

- ถนนสุขุมวิท ๔

การไฟฟ้า

มีการไฟฟ้าเกาะยาวซึ่งเป็นสาขาที่อยู่ในความรับผิดชอบของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จังหวัดภูเก็ต โดยได้จ่ายกระแสไฟฟ้าตลอด ๒๔ ชั่วโมง จำนวนครัวเรือนที่ใช้ไฟฟ้า ๔๓๔ หลัง ไฟฟ้าสาธารณะมี จำนวน ๗๑ จุด ครอบคลุมถนน ๖ สาย ดังนี้

- ถนนกาลัญญกุล	๔๐	จุด
- ถนนศรีรักรักษ์	๕	จุด
- ถนนสุขุมวิท ๑	๑๐	จุด
- ถนนสุขุมวิท ๒	๖	จุด
- ถนนสุขุมวิท ๓	๕	จุด
- ถนนสุขุมวิท ๔	๕	จุด

การประปา

เทศบาลตำบลเกาะยาว มีการบริหารจัดการระบบประปาของเทศบาล โดยได้แจกจ่ายในชุมชนทุกครัวเรือนโดยจำนวนครัวเรือนที่ใช้น้ำประปาในเขต จำนวน ๓๑๗ ครัวเรือน น้ำประปาที่ใช้เฉลี่ย ๕๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวัน

โทรศัพท์

ประชาชนส่วนใหญ่ติดต่อสื่อสารโดยใช้โทรศัพท์มือถือ

ไปรษณีย์/การสื่อสาร/การขนส่งวัสดุ ครุภัณฑ์

- ที่ทำการไปรษณีย์อำเภอเกาะยาว ๑ แห่ง

ระบบเศรษฐกิจ

การประกอบอาชีพของราษฎรในเขตเทศบาล ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการประมง ค้าขาย ทำนาทำสวน และรับจ้าง

- รายได้เฉลี่ยของครัวเรือน ๒๗๖,๐๐๐.๐๐ บาท/ปี รายได้เฉลี่ยของบุคคล ๗๐,๘๑๒.๐๐ บาท
- รายจ่ายเฉลี่ยของครัวเรือน ๑๘๕,๗๒๓.๐๐บาท/ปี รายจ่ายเฉลี่ยของบุคคล ๔๗,๕๙๓.๐๐ บาท
- รายจ่ายที่ต่ำกว่าเกณฑ์ ๓๐,๐๐๐.๐๐ บาท มีจำนวน ๒ ราย

การเกษตร

เทศบาลตำบลเกาะยาว ประกอบอาชีพการเกษตร ๓ ประเภท ได้แก่

- ทำสวนมะพร้าว	จำนวน	๖	ครัวเรือน
- ทำนา	จำนวน	๓๐	ครัวเรือน
- ปลูกพืชผักสวนครัว	จำนวน	๗๐	ครัวเรือน

การประมง

การประกอบอาชีพการประมงน้ำเค็ม เช่น การเลี้ยงสัตว์น้ำ การจับสัตว์น้ำ เป็นต้น เนื่องจากมีพื้นที่ติดทะเลอันดามัน ประชาชนที่ประกอบอาชีพการประมง

การปศุสัตว์

- การประกอบอาชีพการปศุสัตว์ เช่น การเลี้ยงวัว การเลี้ยงแพะ การเลี้ยงควาย เลี้ยงเป็ด การเลี้ยงไก่บ้าน เป็นต้น

การบริการ

- มีสถานที่ให้บริการต้อนรับนักท่องเที่ยว จำนวน ๑ แห่ง คือ ชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในชุมชน

การท่องเที่ยว

สถานที่ท่องเที่ยวภายในตำบล มีดังนี้

- ๑) เกาะพลอง ทะเลแหวกสันหลังมังกร
- ๒) สวนเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

อุตสาหกรรม

- ไม่มีโรงงานหรือธุรกิจเกี่ยวกับอุตสาหกรรมในชุมชน

การพาณิชย์และกลุ่มอาชีพ

กลุ่มอาชีพ จำนวน ๑๒ กลุ่ม ดังนี้

- ๑) กลุ่มอาชีพสตรี
- ๒) กลุ่มนวดอโรมา สบา
- ๓) กลุ่มโฮมสเตย์ชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในชุมชน

แรงงาน

- ไม่มีข้อมูล

เศรษฐกิจพอเพียงท้องถิ่น (ด้านการเกษตรและแหล่งน้ำ)

ข้อมูลพื้นฐานของหมู่บ้านหรือชุมชน

เทศบาลตำบลเกาะยาว ตั้งอยู่ในพื้นที่ หมู่ที่ ๑ ตำบลเกาะยาวน้อย อำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา โดยแบ่งพื้นที่เป็นชุมชน จำนวน ๒ ชุมชน คือชุมชนเทศบาลสัมพันธ์ ๑ และชุมชนเทศบาลสัมพันธ์ ๒

ข้อมูลด้านการเกษตร

เทศบาลตำบลเกาะยาว ประกอบอาชีพการเกษตร ๓ ประเภท ได้แก่

- ทำสวนมะพร้าว	จำนวน	๖	ครัวเรือน
- ทำนา	จำนวน	๓๐	ครัวเรือน
- ยางพารา	จำนวน	๓๓	ครัวเรือน

ข้อมูลด้านแหล่งน้ำทางการเกษตร

- บ่อน้ำตื้น จำนวน ๒ แห่ง
- ประปาหมู่บ้าน จำนวน ๑ แห่ง

ข้อมูลด้านแหล่งน้ำกิน น้ำใช้ (หรือน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค)

ประชาชนใช้น้ำประปาของเทศบาลตำบลเกาะยาว ในอุปโภคบริโภค และซื้อน้ำดื่มจากร้านผลิตน้ำดื่มในชุมชน

ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

การนับถือศาสนา

ประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ ๙๙ นับถือศาสนาอิสลาม ส่วนที่เหลือนับถือศาสนาพุทธ มีมัสยิด ๑ แห่ง

บทที่ ๒ ประเมินความเสี่ยงการทุจริต

วัตถุประสงค์ประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริตการออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการ ให้แก่บุคลากรขององค์กร ถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตภายในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือ ความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มี การทุจริต หรือในกรณี ที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น ความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการประเมินความเสี่ยงมาใช้เครื่องมือประเมิน เพราะ ได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งมีใช้การเพิ่มภาระ แต่อย่างไร โดยวัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของเทศบาลตำบลเกาะยาว มีดังนี้

- ๑) เพื่อให้หน่วยงานมีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของ การดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นมาตรการการป้องกันการทุจริตเชิง ประสิทธิภาพต่อไป
- ๒) เพื่อแสดงความมุ่งมั่นในการบริหารราชการโดยใช้หลักธรรมาภิบาล
- ๓) เพื่อตรวจสอบการบริหารงานและการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่รัฐไม่ให้เกิดการ แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวในตำแหน่งหน้าที่อันมิควรได้โดยชอบตามกฎหมาย ให้ยึดมั่นในคุณธรรมจริง เป็นแบบอย่างที่ดียืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม ถูกกฎหมาย โปร่งใส และตรวจสอบได้
- ๔) เพื่อสร้างความเชื่อมั่น ศรัทธาต่อการบริหารราชการแผ่นดินแก่ผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้เสีย และประชาชน

การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยง ก่อนการปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระกิจ ปกติของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกัน โดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่ มีการรับรู้และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง

นโยบายการบริหารความเสี่ยง

- ๑) กำหนดให้การบริหารความเสี่ยงเป็นความรับผิดชอบของพนักงานในทุกระดับต้อง ตระหนักถึงความเสี่ยงที่มีในการปฏิบัติงานในหน่วยงานของตนและองค์กร โดยให้ความสำคัญในการบริหาร ความเสี่ยงด้านต่างๆ ให้อยู่ในระดับที่เพียงพอและเหมาะสม
- ๒) ให้มีกระบวนการบริหารความเสี่ยงองค์กรที่เป็นไปตามมาตรฐานที่ดีตามแนวปฏิบัติสากล เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อการทำงานของเทศบาลตำบลเกาะยาว อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดการพัฒนาและมีการปฏิบัติงานด้านการบริหารความเสี่ยง ทัวทั้งองค์กรในทิศทางเดียวกัน โดยนาระบบการบริหารความเสี่ยงมาเป็นส่วนหนึ่งในการตัดสินใจ การวางแผนกลยุทธ์ แผนงานและการ ดำเนินงานของผู้บริหาร ข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างเทศบาลตำบลเกาะยาว รวมถึงการมุ่งเน้นให้ บรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ กำหนดไว้กลยุทธ์ที่เพื่อสร้างความเป็นเลิศในการปฏิบัติงานและ สร้างความเชื่อมั่นของผู้เกี่ยวข้อง

๓) มีการกำหนดแนวทางป้องกันและบรรเทาความเสี่ยงจากการดำเนินงานของเทศบาล เพื่อหลีกเลี่ยงความเสียหาย หรือความสูญเสียที่อาจจะเกิดขึ้น รวมถึงการติดตามและประเมินผล การบริหารความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ มีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารความเสี่ยงของเทศบาลและสนับสนุนให้บุคลากรทุกระดับสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารการบริหาร ความเสี่ยงอย่างทั่วถึง ตลอดจนการจัดระบบการรายงานการบริหารความเสี่ยงให้ผู้บริหาร ปลัดเทศบาล พนักงาน เทศบาล เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ประเภทความเสี่ยง

ประเภทความเสี่ยงสามารถจำแนกความเสี่ยงออกเป็นลักษณะ ๔ ดังนี้

๑) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ Strategic(Risk : S) หมายถึง ความเสี่ยงเกี่ยวกับการบรรลุ เป้าหมายและพันธกิจในภาพรวมที่เกิดจากเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์และเหตุการณ์ภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อ กลยุทธ์ที่กำหนดไว้ และการปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ไม่เหมาะสม รวมถึงความไม่สอดคล้องกันระหว่าง นโยบายเป้าหมายกลยุทธ์ โครงสร้างองค์กร ภาวการณ์แข่งขัน ทรัพยากรและสภาพแวดล้อมกระทบต่อ วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กร

๒) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน Operational(Risk : O) เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพ ประสิทธิผลหรือผลการปฏิบัติงาน โดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเป็นความเสี่ยงเนื่องจากระบบงานภายใน องค์กร/กระบวนการเทคโนโลยี หรือนวัตกรรมที่ใช้/บุคลากร/ความเพียงพอของข้อมูลส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการดำเนินโครงการ

๓) ความเสี่ยงด้านการเงินFinancial(Risk : F) เป็นความเสี่ยงเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ และการเงินเช่น การบริหารการเงินที่ไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม ทำขาดประสิทธิภาพและไม่ทันต่อสถานการณ์หรือ เป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการเงินขององค์กร เช่น การประมาณการงบประมาณไม่เพียงพอ และไม่สอดคล้อง กับขั้นตอนการดำเนินการ เนื่องจากขาดการจัดหาข้อมูลเป็นต้น การวิเคราะห์ การวางแผน การควบคุม และการจัดทำรายงานเพื่อนำมาใช้ในการบริหารงบประมาณและการเงินดังกล่าว

๔) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย/กฎระเบียบCompliance(Risk : C) เกี่ยวข้อง กับการปฏิบัติตามกฎระเบียบต่างๆ โดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเป็นความเสี่ยง เนื่องจากความไม่ชัดเจน ความ ไม่ทันสมัยหรือความไม่ครอบคลุมของกฎหมาย กฎระเบียบข้อบังคับต่างๆ รวมถึงการทำนิติกรรมสัญญา การ ร่างสัญญาที่ไม่ครอบคลุมการดำเนินงาน

ความเสี่ยงตามมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓

สำหรับมาตรฐานความเสี่ยงCOSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) ๒๐๑๓ ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ๑๗ หลักการ ดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑ : สภาพแวดล้อมการควบคุม Control(Environment)

หลักการที่ ๑ - องค์กรยึดหลักความซื่อตรงและจริยธรรม

หลักการที่ ๒ - คณะกรรมการแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อการกำกับดูแล

หลักการที่ ๓ - คณะกรรมการและฝ่ายบริหารมีอำนาจการสั่งการชัดเจน

หลักการที่ ๔ - องค์กร จูงใจ รักษาไว้ และจูงใจพนักงาน

หลักการที่ ๕ - องค์กรผลักดันให้ทุกตำแหน่งรับผิดชอบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๒ : การประเมินความเสี่ยง Risk(Assessment)

หลักการที่ ๖ - กำหนดเป้าหมายชัดเจน

หลักการที่ ๗ - ระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างครอบคลุม

หลักการที่ ๘ - พิจารณาโอกาสที่จะเกิดการทุจริต

หลักการที่ ๙ - ระบุและประเมินความเสี่ยงที่เปลี่ยนแปลงที่จะกระทบต่อการควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๓ : กิจกรรมการควบคุม Control(Activities)

หลักการที่ ๑๐ - ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

หลักการที่ ๑๑ - พัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการควบคุม

หลักการที่ ๑๒ - ควบคุมให้นโยบายสามารถปฏิบัติได้

องค์ประกอบที่ ๔ : สารสนเทศและการสื่อสาร Information(and Communication)

หลักการที่ ๑๓ - องค์กรมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ

หลักการที่ ๑๔ - มีการสื่อสารข้อมูลภายในองค์กรให้การควบคุมภายในดำเนินต่อไป

หลักการที่ ๑๕ - มีการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอก ในประเด็นที่อาจกระทบต่อการ

ควบคุมภายใน

องค์ประกอบที่ ๕ : กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล (Monitoring Activities)

หลักการที่ ๑๖ - ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายใน

หลักการที่ ๑๗ - ประเมินและสื่อสารข้อบกพร่องของการควบคุมภายในทันเวลาและ

เหมาะสม

ทั้งนี้ องค์ประกอบการควบคุมภายในแต่ละองค์ประกอบและหลักการจะต้อง Present & Function (มีอยู่จริง และ ไปปฏิบัติได้) อีกทั้งทำงานอย่างสอดคล้องและสัมพันธ์กัน จึงจะทำให้การควบคุมภายในมีประสิทธิภาพ

องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต Pressure/Incentive ประกอบด้วย หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือโอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่างๆ คุณภาพการควบคุมกำกับควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน Rationalization และ หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต Fraud(Triangle)

องค์ประกอบของการทุจริต หรือสามเหลี่ยมทุจริต
(The Fraud Triangle)

ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

คู่มือนี้จะแบ่งประเภทความเสี่ยงการทุจริต ออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๕.๑ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจให้บริการประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)

๕.๒ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

๕.๓ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

อย่างไรก็ตามการบริหารความเสี่ยงที่ดีนั้นจะต้องให้คนในองค์กรที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ ตรวจสอบ ประเมินความเสี่ยง และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับองค์กรอยู่ อีกทั้งร่วมกันวางแผนป้องกันและควบคุมให้เหมาะสมกับภารกิจ เพื่อลดสภาพปัญหาหรือหลีกเลี่ยงความที่อาจสร้างความเสียหายหรือความสูญเสียให้กับองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กระบวนการบริหารความเสี่ยงองค์กร

เทศบาลตำบลเกาะยาว กำหนดกระบวนการบริหารความเสี่ยงเพื่อให้ขั้นตอนและวิธีการในการบริหารความเสี่ยงเป็นไปอย่างมีระบบและดำเนินไปในทิศทางเดียวกันทั่วทั้งองค์กรโดยมีขั้นตอนสำคัญของกระบวนการบริหารความเสี่ยงองค์กร ประกอบด้วย ๘ ขั้นตอน ดังนี้

๑. สภาพแวดล้อมภายในองค์กร (Internal Environment) เป็นพื้นฐานที่สำคัญสำหรับกรอบการบริหารความเสี่ยง ซึ่งมีอิทธิพลต่อการกำหนดกลยุทธ์และเป้าหมายขององค์กรกำหนดกิจกรรมการ การบ่งชี้ และประเมินจัดการความเสี่ยง

สภาพแวดล้อมภายในองค์กร หมายถึง ปัจจัยต่างๆ เช่น จริยธรรมงานของวิธีการทำงานของผู้บริหารและบุคลากร รูปแบบการจัดการของฝ่ายบริหารและวิธีการมอบหมายอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ซึ่งผู้บริหารต้องมีการกำหนดร่วมกันกับพนักงานในองค์กร ส่งผลให้มีการสร้างจิตสำนึก การตระหนักและรับรู้เรื่องความเสี่ยง และการควบคุมแก่พนักงานทุกคนในองค์กร

๒. การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objectives Setting) องค์กรควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงานที่ชัดเจนเพื่อให้มั่นใจว่าวัตถุประสงค์ที่กำหนดนั้นมีความสอดคล้องกับเป้าหมายเชิงกลยุทธ์และความเสี่ยงที่องค์กรยอมรับได้ โดยการบริหารจัดการให้อยู่ในกรอบของ Risk Appetite และ Risk Tolerance

๓. การบ่งชี้เหตุการณ์ (Event Identification) ในกระบวนการบ่งชี้เหตุการณ์ ควรต้องพิจารณาปัจจัยความเสี่ยงทุกด้านที่อาจเกิดขึ้น เช่น ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์บุคลากรและการเงินการปฏิบัติงาน กฎหมาย ภาษีอากร ระบบงาน สิ่งแวดล้อม ความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น แหล่งความเสี่ยง จากสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กร

สภาพแวดล้อมภายนอกองค์กรเป็นองค์ประกอบต่างๆ ที่อยู่ภายนอกองค์กรซึ่งมีอิทธิพลต่อวัตถุประสงค์/เป้าหมายขององค์กรยกตัวอย่างเช่นวัฒนธรรม การเมือง กฎหมาย ข้อบังคับ การเงิน เทคโนโลยี เศรษฐกิจ สภาพแวดล้อมในการแข่งขันทั้งภายในประเทศและต่างประเทศตัวขับเคลื่อนหลักและแนวโน้มที่ส่งผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ขององค์กรการยอมรับและคุณค่าของผู้มีส่วนได้เสียภายนอกองค์กร

สภาพแวดล้อมภายในองค์กรเป็นสิ่งที่ต่างๆ ที่อยู่ภายในองค์กรและมีอิทธิพลต่อเป้าหมายขององค์กรยกตัวอย่างเช่นขีดความสามารถขององค์กร ในแง่ของทรัพยากรและความรู้ เช่น เงินทุน เวลา บุคลากร กระบวนการ ระบบและเทคโนโลยีระบบสารสนเทศ การ Flow ของข้อมูล และกระบวนการตัดสินใจทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการผู้มีส่วนได้เสียภายในองค์กรนโยบายวัตถุประสงค์และกลยุทธ์ องค์กรการรับรู้คุณค่าและวัฒนธรรมองค์กรมาตรฐานและแบบจำลองที่พัฒนาโดยองค์กรโครงสร้าง เช่น ระบบการจัดการ บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบการระบุเหตุการณ์อาจดำเนินการโดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงหรือฝ่ายจัดการที่รับผิดชอบในแผนงาน

ทั้งนี้เทศบาลตำบลเกาะยาวได้จำแนกประเภทของความเสี่ยงออกเป็น ๔ ประเภท ได้แก่

๑) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ Strategic (Risk) ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดแผนกลยุทธ์ แผนการดำเนินงาน และการนแผนดังกล่าวไปปฏิบัติอย่างไม่เหมาะสมนอกจากนี้ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ยังรวมถึงการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน อันส่งผลกระทบต่อภารกิจหรือการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หลัก เป้าหมาย และแนวทางการดำเนินงานขององค์กร

๒) ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ Operational (Risk) ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของแต่ละกระบวนการหรือกิจกรรมภายในองค์กร รวมทั้งความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการข้อมูลความด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และข้อมูลความรู้ต่างๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายที่กำหนดซึ่งความเสี่ยงด้านปฏิบัติการจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของกระบวนการงาน และการบรรลุวัตถุประสงค์หลักขององค์กรในภาพรวม

๓) ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทางการเงิน (Financial Risk) โดยอาจเป็น ความเสี่ยงที่เกิดจากปัจจัยภายในการบริหารจัดการ เช่น การวางแผนการใช้จ่ายเงินตามเทศบัญญัติหรือจากปัจจัยภายนอก เช่นการจัดสรรเงินงบประมาณหรือความเสี่ยงที่คู่สัญญาไม่สามารถปฏิบัติตามภาระผูกพันที่ตกลงไว้ อันส่งผลกระทบต่อภารกิจอยู่ รวมถึงส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อองค์กร

๔) ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎระเบียบ (Compliance Risk) ข้อบังคับของหน่วยงานกำกับดูแล เช่นกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น มติคณะรัฐมนตรี เป็นต้นรวมทั้งความเสี่ยงที่เกี่ยวกับกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติราชการเทศบาล เมื่อมีความเสี่ยงด้านนี้เกิดขึ้นสูง จะส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงและภาพลักษณ์ขององค์กรโดยรวม

๓. การประเมินความเสี่ยง Risk (Assessment) สำหรับการประเมินความเสี่ยงเป็นขั้นตอนที่ จะต้องดำเนินการต่อจากการระบุความเสี่ยง โดย การประเมินความเสี่ยงประกอบด้วย ๒ กระบวนการหลัก ได้แก่

๑) การวิเคราะห์ความเสี่ยงจะพิจารณาสาเหตุและแหล่งที่มาของความเสี่ยง ผลกระทบที่ตามมาทั้งในทางบวกและทางลบ รวมทั้งโอกาสที่อาจเกิดขึ้นของผลกระทบที่อาจตามมา โดยจะต้องมีการระบุถึงปัจจัยที่มีผลต่อผลกระทบและโอกาสที่จะเกิดขึ้น ทั้งนี้เหตุการณ์หรือสถานการณ์หนึ่งๆ อาจจะตามมาและกระทบต่อวัตถุประสงค์/เป้าหมายหลายด้าน นอกจากนั้นในการวิเคราะห์ควรพิจารณาถึงมาตรการจัดการความเสี่ยงที่ดำเนินการอยู่ ณ ปัจจุบัน รวมถึงประสิทธิผลของมาตรการ ดังกล่าวด้วย

๒) การประเมินความเสี่ยงการประเมินความเสี่ยงจะเปรียบเทียบระหว่างระดับของความเสียหายที่ได้จากการวิเคราะห์ความเสี่ยง เทียบกับระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (RiskAppetite) (ในกรณีที่ระดับของความเสียหายไม่อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ของเกณฑ์การยอมรับความเสี่ยง ความเสี่ยงดังกล่าวจะได้รับจัดการทันที

การกำหนดเกณฑ์ความเสี่ยงเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงควรสะท้อนถึงคุณค่า วัตถุประสงค์และทรัพยากรขององค์กร โดยเกณฑ์บางประเภทอาจพัฒนาได้จากข้อกำหนดทางกฎหมายหรือข้อบังคับของหน่วยงานกำกับดูแล ซึ่งเกณฑ์ที่กำหนดต้องสอดคล้องกับนโยบายความเสี่ยงขององค์กรและมีผลกระทบต่อ

ปัจจัยที่นำมาพิจารณาเพื่อประกอบการกำหนดเกณฑ์ความเสี่ยงได้แก่ลักษณะและประเภทของผลกระทบที่สามารถเกิดขึ้นและแนวทางในการประเมินผลกระทบ ในการระบุโอกาสในการเกิดขึ้น กรอบเวลาของโอกาสและผลกระทบที่เกิดขึ้นแนวทางในการกำหนดระดับความเสี่ยงระดับของความเสียหายที่สามารถยอมรับได้ระดับของความเสียหายที่จะต้องจัดการ

โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง (Likelihood) ระดับของโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงและระดับของความเสียหาย แบ่งเป็น ๕ ระดับ โดยกำหนดนิยามในแต่ละระดับดังนี้

๕ ค่อนข้างแน่นอน

๔ น่าจะเกิด

๓ เป็นไปได้ที่จะเกิด

๒ ไม่น่าจะเกิด

๑ ยากที่จะเกิด

ระดับของความเสียหาย (Impact) ระดับของความเสียหายจากเหตุการณ์ความเสี่ยง แบ่งเป็น ๕ ด้าน ดังนี้

๑) ผลกระทบด้านการเงิน

๒) ผลกระทบด้านชื่อเสียงและภาพลักษณ์องค์กร

๓) ผลกระทบต่อการไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบข้อบังคับ

๔) ผลกระทบต่อบุคลากรสำคัญของเทศบาลตำบลเกาะยาว

๕) ผลกระทบต่อความล่าช้าในการดำเนินงานโครงการสำคัญ แต่ละด้านแบ่งเป็น ๕ ระดับ โดยกำหนดนิยามในแต่ละระดับ ดังนี้

(๕) วิกฤต

(๔) มีนัยสำคัญ

(๓) ปานกลาง

(๒) น้อย

(๑) ไม่มีนัยสำคัญ

๕. การตอบสนองความเสี่ยง Risk(Response) การกำหนดแผนจัดการความเสี่ยงจะมีการนำเสนอแผนจัดการความเสี่ยงที่จะดำเนินการต่อที่ประชุมคณะผู้บริหารเพื่อพิจารณาและขออนุมัติการจัดทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ดำเนินการ (ถ้ามี) โดยในการคัดเลือกแนวทางในการจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสมที่สุดจะคำนึงถึงความเสี่ยงที่ยอมรับได้(RiskAppetite) กับต้นทุนที่เกิดขึ้นเปรียบเทียบกับประโยชน์ที่จะได้รับ รวมถึงข้อกฎหมายและข้อกำหนดอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ความรับผิดชอบที่มีต่อสังคม ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ คือระดับความเสี่ยงที่เทศบาลตำบลเกาะยาวยอมรับได้โดยยังคงให้องค์กรสามารถดำเนินงานและบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้

ทั้งในการตัดสินใจเลือกแนวทางในการจัดการความเสี่ยงอาจต้องคำนึงถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นหากไม่มีการจัดการ ซึ่งอาจไม่สมเหตุสมผลในแง่เศรษฐศาสตร์ เช่นความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อเป้าหมายอย่างมีสาระสำคัญ แต่โอกาสที่จะเกิดขึ้นน้อยมาก แนวทางในการจัดการความเสี่ยงอาจพิจารณาดำเนินการเป็นกรณีๆ ไป หรืออาจดำเนินการไปพร้อมๆ กับความเสี่ยงอื่นๆ

แนวทางในการจัดการความเสี่ยง

- การหลีกเลี่ยง(Avoid) เป็นการดำเนินการเพื่อหลีกเลี่ยงเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง มักใช้ในกรณีที่มีความเสี่ยงมีความรุนแรงสูง ไม่สามารถหาวิธีลด/จัดการให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

- การลด (Reduce) เป็นการจำกัดมาตรการจัดการ เพื่อลดโอกาสการเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงหรือลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้เช่น การเตรียมแผนฉุกเฉินContingency(plan)

- การยอมรับ Accept)(ความเสี่ยงที่เหลือในปัจจุบันอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ โดยไม่ต้องดำเนินการใดๆ เพื่อลดโอกาสหรือผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นอีกมักใช้กับความเสี่ยงที่ต้นทุนของมาตรการจัดการสูงไม่คุ้มกับประโยชน์ที่ได้รับ

๖. กิจกรรมการควบคุม(Control Activities) คือ นโยบายและกระบวนการปฏิบัติงาน เพื่อให้มั่นใจว่าได้มีการจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่สามารถยอมรับได้เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบต่อเป้าหมายขององค์กรเนื่องจากแต่ละองค์กรมีการกำหนดวัตถุประสงค์และเทคนิคการนำไปปฏิบัติเป็นของเฉพาะองค์กร ดังนั้นกิจกรรมการควบคุมจึงมีความแตกต่างกัน ซึ่งอาจแบ่งได้เป็น ๔ ประเภท คือ

๑) การควบคุมเพื่อการป้องกันPreventive(Control) เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสี่ยงและข้อผิดพลาดตั้งแต่แรก

๒) การควบคุมเพื่อให้ตรวจพบDetective(Control) เป็นวิธีการควบคุมเพื่อให้ค้นพบข้อผิดพลาดที่ได้เกิดขึ้นแล้ว

๓) การควบคุมโดยการชี้แนะDirective(Control) เป็นวิธีการควบคุมที่ส่งเสริมหรือกระตุ้นให้เกิดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

๔) การควบคุมเพื่อการแก้ไขCorrective(Control) เป็นวิธีการควบคุมที่กำหนดขึ้นเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นและป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำอีกในอนาคต ทั้งนี้ในการดำเนินกิจกรรมการควบคุมควรต้องคำนึงถึงความคุ้มค่าในด้านค่าใช้จ่ายและต้นทุน กับผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ด้วย โดยกิจกรรมการควบคุมควรมีองค์ประกอบดังนี้

๑) วิธีการดำเนินงาน (ขั้นตอน,กระบวนการ)

๒) การกำหนดบุคลากรภายในองค์กรเพื่อรับผิดชอบการควบคุมนั้น ซึ่งควรมีความรับผิดชอบดังนี้

(๑) พิจารณาประสิทธิผลของการจัดการความเสี่ยงที่ได้ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน

(๒) พิจารณาการปฏิบัติเพิ่มเติมที่จำเป็นเพื่อเพิ่มประสิทธิผลของการจัดการความเสี่ยง

๓) กำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของงาน

๗. ข้อมูลและการติดต่อสื่อสาร Information(and Communication) สารสนเทศเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับองค์กรในการบ่งชี้ ประเมิน และจัดการความเสี่ยง ข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับองค์กร จากแหล่งข้อมูลภายในและภายนอกองค์กรควรได้รับการบันทึกและสื่อสารไปยังบุคลากรในองค์กรอย่างเหมาะสมทั้งในด้านรูปแบบและเวลา เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานตามหน้าที่และความรับผิดชอบได้ รวมถึงเป็นการรายงานการบริหารจัดการความเสี่ยง เพื่อให้ทุกคนในองค์กรได้รับทราบถึงความเสี่ยงที่เกิดขึ้น และการบริหารจัดการความเสี่ยงเหล่านั้น การสื่อสารการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพยังครอบคลุมถึงการสื่อสารจากระดับบนลงล่าง ระดับล่างไปสู่บน และการสื่อสารระหว่างหน่วยงาน

การบริหารความเสี่ยงควรใช้ทั้งข้อมูลในอดีตและปัจจุบัน ข้อมูลในอดีตจะแสดงแนวโน้มเหตุการณ์และช่วยคาดการณ์การปฏิบัติงานในอนาคต ส่วนข้อมูลปัจจุบันมีประโยชน์ต่อผู้บริหารในการพิจารณาความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในกระบวนการ สายงาน หรือหน่วยงานซึ่งช่วยให้องค์กรสามารถปรับเปลี่ยนกิจกรรมการควบคุมตามความจำเป็นเพื่อให้ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้

๘. การติดตาม Monitoring(กระบวนการบริหารความเสี่ยงที่ดำเนินการภายในเทศบาลตำบลเกาะยาวมีความจำเป็นต้องได้รับการสื่อสารถึงการประเมินความเสี่ยงและการควบคุม ความคืบหน้าในการบริหารความเสี่ยง การดูแลติดตามแนวโน้มของความเสี่ยงหลัก รวมถึงการเกิดเหตุการณ์ผิดปกติอย่างต่อเนื่องเพื่อให้มั่นใจว่า

๑) เจ้าของความเสี่ยงRisk(Owner) มีการติดตาม ประเมินสถานการณ์วิเคราะห์และบริหารความเสี่ยงที่อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของตนอย่างสม่ำเสมอและเหมาะสม

๒) ความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ได้รับการรายงานถึงความคืบหน้าในการบริหารความเสี่ยง และแนวโน้มของความเสี่ยงต่อผู้บริหารที่รับผิดชอบและคณะอนุกรรมการบริหารความเสี่ยง

๓) ระบบการควบคุมภายในที่วางไว้มีความเพียงพอ เหมาะสม มีประสิทธิภาพ และมีการนำมาปฏิบัติใช้จริงเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นรวมทั้งมีการปรับปรุงแก้ไขการควบคุมภายในอยู่เสมอเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์หรือความเสี่ยงที่เปลี่ยนไปเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบความเสี่ยงรายงานสถานะความเสี่ยง รวมถึงกระบวนการบริหารความเสี่ยงให้หัวหน้าได้ทราบ และนำความเสี่ยงเข้าเสนอในที่ประชุมผู้บริหารเพื่อทราบ/พิจารณาต่อไป

บทที่ ๓

การวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริต

การวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านการทุจริต เป็นการวิเคราะห์ระดับโอกาสที่จะเกิดผลกระทบของความเสียหายต่างๆ เพื่อประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสียหาย และดำเนินการวิเคราะห์และจัดลำดับความเสี่ยงโดยกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood) และความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) และระดับความเสี่ยง ทั้งนี้ กำหนดเกณฑ์ในเชิงคุณภาพเนื่องจากเป็นข้อมูลเชิงพรรณนาที่ไม่สามารถเลขหรือจัดระเบียบเป็นจำนวนเงินที่ชัดเจนได้

ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริตมี ๙ ขั้นตอน ดังนี้

๑. การระบุความเสี่ยง
๒. การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง
๓. เมทริกส์ระดับความเสี่ยง
๔. การประเมินการควบคุมความเสี่ยง
๕. แผนบริหารความเสี่ยง
๖. การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง
๗. จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง
๘. การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง
๙. การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนการบริหารความเสี่ยง

ขั้นเตรียมการ:ประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ก่อนทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ต้องมีการคัดเลือกงานหรือกระบวนการจากภารกิจในแต่ละประเภทที่จะทำการประเมิน ซึ่งคู่มือนี้ได้กำหนดขอบเขตของการประเมินความเสี่ยงกำหนดไว้ ๓ ด้าน ดังนี้ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (เฉพาะหน่วยงาน ให้บริการประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาต ของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘) ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ และ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐเมื่อคัดเลือกได้แล้วให้ทำการคัดเลือกกระบวนการของประเภทด้านนั้นๆ โดยเฉพาะการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและจัดเตรียมข้อมูลขั้นตอนการปฏิบัติงาน หรือแนวทาง หลักเกณฑ์ในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง จากนั้นจึงลงมือทำการตามขั้นตอนประเมินความเสี่ยงการทุจริตตามขั้นตอนดังนี้

๑. เลือกลงงานด้านที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
๒. เลือกระบบงาน จากงานที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต
๓. เตรียมข้อมูล ขั้นตอน แนวทาง หรือเกณฑ์การปฏิบัติงาน ของกระบวนการที่จะทำการประเมิน

ความเสี่ยงการทุจริต

ตัวอย่างในการประเมินความเสี่ยงในการพิจารณาอนุมัติอนุญาตการออกใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร

๑. งานด้านการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตของทางราชการ
๒. กระบวนการ การขออนุญาตก่อสร้างอาคาร ดัดแปลงอาคาร หรือรื้อถอน
๓. รายละเอียดของขั้นตอน แนวทางหรือเกณฑ์การอนุญาตก่อสร้างอาคารฯ

ขั้นตอนที่ ๑ การระบุความเสี่ยง Risk(Identification)

นำข้อมูลที่ได้จากขั้นเตรียมการในส่วนรายละเอียดขั้นตอน แนวทางหรือเกณฑ์การปฏิบัติงานของกระบวนการที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ซึ่งในขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นย่อมประกอบ ขั้นตอนย่อยในการระบุความเสี่ยงตามขั้นตอนที่ ๑ ให้ทำการระบุความเสี่ยงรายละเอียด รูปแบบอธิบายรายละเอียด พฤติกรรมความเสี่ยงเฉพาะที่มีความเสี่ยงการทุจริตเท่านั้น และในการประเมินต้องคำนึงถึงความเสี่ยงภาพรวมของการดำเนินงานเรื่องที่จะทำการประเมินด้วย เนื่องจากกระบวนการปฏิบัติงานตามขั้นตอน อาจไม่พบความเสี่ยง หรือโอกาสเสี่ยงต่ำ แต่อาจพบว่าความเสี่ยงในเรื่องนั้นๆในการดำเนินงานที่ไม่ได้อยู่ในขั้นตอนก็เป็นได้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าหน่วยงานจะมีมาตรการป้องกันหรือแก้ไขความเสี่ยงการทุจริตนั้นอยู่แล้ว นำข้อมูลรายละเอียดดังกล่าวลงในประเภทของความเสี่ยงซึ่งเป็น KnownFactor หรือ Unknown Factor

Known Factor	ความเสี่ยงทั้งปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาก่อน คาดหมายที่จะเกิดขึ้น หรือมีประวัติ มีตำนานอยู่แล้ว
Unknown Factor	ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น (คิดล่วงหน้าตนไปก่อนใช้เสมอ)

เทคนิคในการ ระบุความเสี่ยง หรือค้นหาความเสี่ยงการทุจริตด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

เทคนิคการค้นหาความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ
การระดมสมอง	ประชุม ทหารเรือ ถกเถียง ทหียบายก การระดมสมอง หรือทำ Work Shop ประเด็นที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยง
การออกแบบสอบถามหรือการสัมภาษณ์	ออกแบบสอบถามหรือการสัมภาษณ์เพื่อค้นหาความเสี่ยง ทุจริตภารกิจในองค์กร

เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง(Likelihood)

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นเป็นประจำ
๔	สูง	มีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้ง
๓	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง
๒	น้อย	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยครั้ง
๑	น้อยมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นยาก

เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ที่ส่งผลกระทบด้านการดำเนินงาน (บุคลากร)

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	ถูกลงโทษทางวินัยร้ายแรง ไล่ออก
๔	สูง	ถูกลงโทษทางวินัยร้ายแรง ปลดออก
๓	ปานกลาง	ถูกลงโทษทางวินัยไม่ร้ายแรง ลดเงินเดือน
๒	น้อย	ถูกลงโทษทางวินัยไม่ร้ายแรง ตัดเงินเดือน
๑	น้อยมาก	ถูกลงโทษทางวินัยร้ายแรง ภาคทัณฑ์

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต ด้าน

- ๑ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต
- ๒ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
- ๓ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากร

ชื่อกระบวนงาน/งาน.....

ชื่อหน่วยงาน/กระทรวง.....

ผู้รับผิดชอบ.....โทรศัพท์.....

ตารางที่ ๑ ตารางระบุความเสี่ยงKnow

(Factor และ Unknown Factor)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
		Know Factor	Unknown Factor
	(ให้อธิบายรูปแบบพฤติกรรมทุจริตของ กระบวนการ หรืองานที่เลือกมาทำการประเมิน ความเสี่ยงว่ามีโอกาสหรือความเสี่ยงการทุจริต)		

ตารางที่ ๑ อธิบายรายละเอียดความเสี่ยงการทุจริต เช่น รูปแบบ พฤติกรรมทุจริตที่มีความเสี่ยงการทุจริตเท่านั้น และควรอธิบายพฤติกรรมความเสี่ยงให้ละเอียด ชัดเจน มากที่สุด

- ความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูงมีประวัติอยู่แล้ว ✓ ให้ใส่เครื่องหมาย ในช่อง Know Factor

- หากไม่เคยเกิดขึ้นหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง Unknown Factor

- หน่วยงานสามารถปรับแบบได้โดยไม่ระบุว่าเป็นประเภท Known Factor หรือ Unknown Factor ก็ได้

ขั้นตอนที่ ๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยงให้นำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อแสดงสถานะความเสี่ยงการทุจริตของแต่ละโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต ออกตามรายสีไฟจราจรเหลืองเขียวส้ม แดง โดยระบุสถานะของความเสี่ยงในช่องสีไฟจราจร

ความหมายของสถานะความเสี่ยงตามสีไฟจราจร มีรายละเอียดดังนี้

สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงระดับต่ำ

สถานะสีเหลือง: ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความรอบคอบ ระมัดระวัง ในระหว่างปฏิบัติงาน ตามปกติควบคุมดูแลได้

สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงานภายในองค์กรมีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือ ไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตาม หน้าที่ปกติ

สถานะสีแดง : ความเสี่ยงระดับสูงมากเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จัก ไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดอย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๒ ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายสีไฟจราจร)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง

ตารางที่ ๒ โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต จากตารางที่ ๑ นำมาแยกสถานะความเสี่ยงการทุจริตตามไฟจราจร

- สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ
- สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง
- สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง
- สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก

ขั้นตอนที่ ๓ เมทริกซ์ระดับความเสี่ยง RiskLevel (matrix)

การนำโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต ที่มีสถานะความเสี่ยงระดับสูงจนถึงความเสี่ยงระดับมากที่สุดเป็นสีส้มและสีแดงมาทำการหาค่าความเสี่ยงรวม ซึ่งได้จากระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวังที่มีค่า ๑ - ๓ คูณด้วยระดับความรุนแรงของผลกระทบที่มีค่า - ๓ เช่นกัน ๑ ค่า ๑ - ๓ โดยมีเกณฑ์ในการให้ค่า ดังนี้

๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง มีแนวทางการพิจารณา ดังนี้

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนหลักที่สำคัญของกระบวนการงานนั้นๆ แสดงว่ากิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็น MUST หมายถึงมีความจำเป็นสูงของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตที่ต้องทำการป้องกัน ดำเนินการไม่ได้ ค่าของ MUST คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๓ หรือ ๒

- ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนนั้นเป็นกิจกรรม หรือขั้นตอนรองของกระบวนการงานนั้นๆ แสดงกิจกรรมหรือขั้นตอนนั้น SHOULD หมายถึงมีความจำเป็นต่ำในการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต ค่าของ SHOULD คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๑ เท่านั้น

(ตัวอย่างตามตารางที่ ๓.๑)

(เกณฑ์พิจารณาระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตว่าเป็นMUSTหรือSHOULD)

๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ มีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย Stakeholders รวมถึงหน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาศิเครือข่าย ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผลกระทบทางการเงินได้ลด รายจ่ายเพิ่ม Financial ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย Customer/User ค่าอยู่ที่ ๒ หรือ ๓

- กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นผลกระทบต่อกระบวนการภายในInternalProcess หรือกระทบด้านการเรียนรู้ องค์ความรู้ Learning& Growth ค่าอยู่ที่ ๑ หรือ ๒

(ตัวอย่างตามตารางที่ ๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ)

ตารางที่ ๓ SCORING ทะเบียนข้อมูลที่ต้องเฝ้าระวัง ๒ มิติ
(หรือตารางเมทริกส์ระดับความเสี่ยง RiskLevel(matrix))

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง			ระดับความรุนแรงของผลกระทบ			ค่าความเสี่ยงรวม จำเป็น x รุนแรง
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	

ตารางที่ ๓ ข้อมูลที่มีสถานะความเสี่ยงใน ช่องสีส้ม และสีแดง จากตารางที่ ๒ มาหาค่าความเสี่ยง (ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง คูณ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ)

แนวทางในการพิจารณา
ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง และ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ
ตารางที่ ๓.๑ ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	กิจกรรมหรือขั้นตอน MUST	กิจกรรมหรือขั้นตอน SHOULD
		ค่าควรเป็น ๓ หรือ ๒	ค่าควรเป็น ๑

ตาราง ๓.๒ ระดับความรุนแรงของผลกระทบตามBalanced Scorecard

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	๑	๒	๓
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย Stakeholders รวมถึง หน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตรภาคีเครือข่าย		×	×
ผลกระทบทางการเงิน รายได้ลด รายจ่ายเพิ่มFinancial		×	×
ผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย Customer/User		×	×
ผลกระทบต่อกระบวนการภายใน Internal Process	×	×	
กระทบด้านการเรียนรู้ องค์กรความรู้ Learning & Growth	×	×	

ระดับความเสี่ยง Degree (of Risk) แสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณาจากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง(Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาสxผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับ ดังนี้

ระดับความเสี่ยง Degree (of Risk)

ลำดับที่	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก Extreme (Risk : E)	๑๕-๒๕ คะแนน
๒	ความเสี่ยงระดับสูง High (Risk : H)	๙-๑๔ คะแนน
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง Moderate (Risk : M)	๔-๘ คะแนน
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk : L)	๑-๓ คะแนน

ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงจะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง (RiskProfile) ที่ได้จากการพิจารณาจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood)และผลกระทบที่เกิดขึ้น(Impact) และขอบเขตของระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ (RiskAppetite Boundary) โดยที่

$$\text{ระดับความเสี่ยง} = \text{โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ} \times \text{ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่างๆ}$$

ซึ่งจัดแบ่งเป็น ๔ ระดับ สามารถแสดงเป็นแผนภูมิความเสี่ยง (RiskProfile)แบ่งพื้นที่เป็น (ส่วน ๔ โดยใช้เกณฑ์ในการจัดแบ่ง ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	คะแนนระดับความเสี่ยง	มาตรการกำหนด	การแสดงสีสัญลักษณ์
ต่ำ (Low)	๑ - ๓ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง	สีเขียว
ปานกลาง (Medium)	๔ - ๘ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง แต่มี มาตรการควบคุมความเสี่ยง	สีเหลือง
เสี่ยงสูง (High)	๙ - ๑๔ คะแนน	มีมาตรการลดความเสี่ยง	สีส้ม
เสี่ยงสูงมาก (Extreme)	๑๕ - ๒๕ คะแนน	มีมาตรการลด และประเมิน ซ้ำหรือถ่ายโอนความเสี่ยง	สีแดง

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

ผลกระทบของความเสี่ยง	5 (สูงมาก)	5 M	10 H	15 E	20 E	25 E	Extreme	มีความเสี่ยงสูงมาก
	4 (สูง)	4 M	8 H	12 H	16 E	20 E	High	มีความเสี่ยงสูง
	3 (ปานกลาง)	3 L	6 M	9 H	12 H	15 E	Medium	มีความเสี่ยงปานกลาง
	2 (น้อย)	2 L	4 M	6 M	8 H	10 H	Low	มีความเสี่ยงต่ำ
	1 (น้อยมาก)	1 L	2 L	3 L	4 M	5 M		
		1(น้อยมาก)	2 (น้อย)	3(ปานกลาง)	4(สูง)	5(สูงมาก)		

โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง Risk - Control(Matrix Assessment)

ให้นำความเสี่ยงรวม (จำเป็น x รุนแรง) จากตารางที่ ๓ มาทำการประเมินการควบคุมการทุจริตว่ามีระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับใด เมื่อเทียบกับคุณภาพการจัดการ (คุณภาพการจัดการ สอดส่อง เผื่อระวังในงานปกติ) โดยเกณฑ์คุณภาพการจัดการ จะแบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ดี : จัดการได้ทันทีที่ครั้งที่เกิดความเสี่ยงทุจริต ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กร ไม่มีผลเสียทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

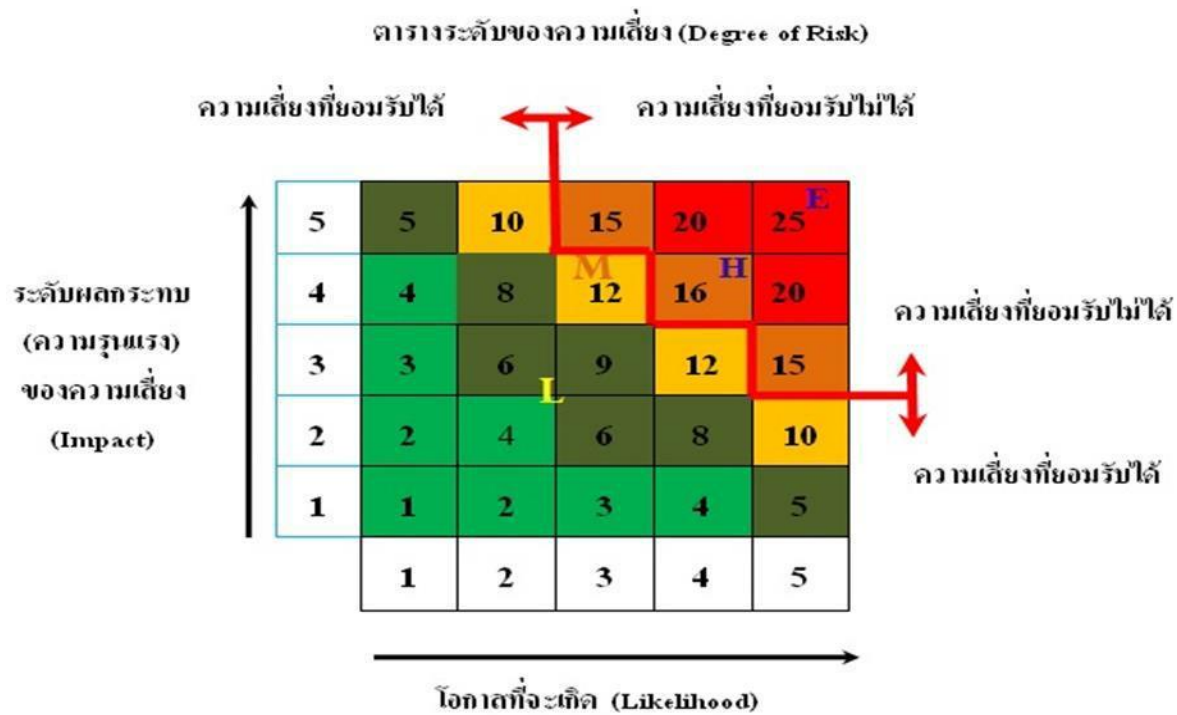
พอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับผลงานองค์กร แต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

อ่อน : จัดการไม่ได้หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มีผลกระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ตารางที่ ๔ ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพการจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยงระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยงระดับสูง
	ดี	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง
	พอใช้	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง
	อ่อน	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง	สูง

ตารางที่ ๔ ให้เห็นค่าความเสี่ยงรวม (จำเป็น x รุนแรง) จากตารางที่ ๓ การประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต โดยการวิเคราะห์จากคุณภาพการจัดการขององค์กรกับความเสี่ยงเรื่องที่จะทำการ ประเมิน (ดี/พอใช้/อ่อน) เพื่อประเมินว่า ความเสี่ยงการทุจริต มีค่าความเสี่ยงอยู่ระดับใด จะได้นำ จัดการความเสี่ยงตามความรุนแรงของความเสี่ยง

เมื่อพิจารณาโอกาส/ความถี่ที่จะเกิดเหตุการณ์ (Likelihood) และความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของแต่ละปัจจัยเสี่ยงแล้วให้นำผลที่ได้มาพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่ความเสี่ยงและผลกระทบของความเสี่ยงต่อกิจกรรม หรือภารกิจของหน่วยงานว่าก่อให้เกิดระดับของความเสี่ยงในระดับใดในตารางความเสี่ยง ซึ่งจะช่วยให้ทราบว่ามีความเสี่ยงใดเป็นความเสี่ยงสูงสุดที่จะต้องมีการจัดการบริหารจัดการก่อน

ขั้นตอนที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยง

ให้เลือกเหตุการณ์ที่มีความเสี่ยงสูงสุดจากการประเมินการควบคุมความเสี่ยง Risk - Control Matrix Assessment ในตารางที่ ๔ ที่อยู่ในช่องค่าความเสี่ยง อยู่ในระดับ สูง ค่อนข้างสูง ปานกลาง มาทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตตามลำดับความรุนแรง (กรณีที่หน่วยงานทำการประเมินการควบคุมความเสี่ยงในตารางที่ ๔ ไม่พบว่าความเสี่ยงอยู่ในระดับข้างสูง สูงปานกลาง เลย แต่พบว่าความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับ ต่ำ หรือ ค่อนข้างต่ำ ให้ทำการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงในเชิงเฝ้าระวังความทุจริต หรือให้หน่วยงานพิจารณาทำการเลือกภารกิจงาน หรือกระบวนการงานหรือการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิด หรือมีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริตนำมาประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพิ่มเติม)

ตารางที่ ๕ ตารางแผนบริหารความเสี่ยง
ชื่อแผนบริหารความเสี่ยง.....

ที่	รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต
	กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้เงินและมีช่องทางที่จะทำประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้อง	
	กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ซึ่งมีโอกาสใช้อย่างไม่เหมาะสมคือมีการเอื้อประโยชน์หรือให้ความช่วยเหลือพวกพ้องการกีดกันการสร้างอุปสรรค	
	กระบวนการที่มีช่องทางเรียกร้องหรือรับผลประโยชน์จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง	

ตารางที่ ๕ พิจารณาเหตุการณ์ความเสี่ยง ที่มีค่าความเสี่ยงการทุจริตจากตารางที่ ๔ ตามลำดับความรุนแรงความเสี่ยงที่มีอยู่ในระดับ สูง ค่อนข้างสูง ปานกลาง มาจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อการทุจริตต่อไป

ขั้นตอนที่ ๖ การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

เพื่อติดตามเฝ้าระวัง เป็นการประเมินการบริหารความเสี่ยงการทุจริตในกิจกรรมตามแผนบริหารความเสี่ยงของขั้นตอนที่ ๕ ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นการสร้างตะแกรงดักเพื่อเป็นการยืนยันผลการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นเพียงใด โดยการแยกสถานะของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตต่อไป ออกเป็น ๓ สี ได้แก่ สีเขียว สีเหลือง สีแดง

ตารางที่ ๖ ตารางจัดท รายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

ที่	มาตรการป้องกันการทุจริต	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	สถานะความเสี่ยง		
			เขียว	เหลือง	แดง

ตารางที่ ๖ ให้รายงานสถานะของการเฝ้าระวังการทุจริตตามแผนบริหารความเสี่ยงในตารางที่ ๕ ว่าอยู่ในสถานะความเสี่ยงระดับใด เพื่อพิจารณาทำกิจกรรมเพิ่มเติม กรณีอยู่ในข่ายที่ยังแก้ไขไม่ได้

สถานะสีเขียว : ไม่เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง ยังไม่ต้องทำกิจกรรมเพิ่มเติม

สถานะสีเหลือง : เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง แต่แก้ไขได้ทันท่วงที ตามมาตรการ/นโยบายโครงการ/กิจกรรมที่เตรียมไว้ แผนใช้ได้ผล ความเสี่ยงการทุจริตลดลง ระดับความรุนแรงน้อยกว่า ๓

สถานะสีแดง : เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายยังแก้ไขไม่ได้ ควรมีมาตรการ/นโยบาย/โครงการ/กิจกรรมเพิ่มขึ้นแผนใช้ไม่ได้ผล ความเสี่ยงการทุจริตไม่ลดลงระดับความรุนแรงมากกว่า ๓

สีแดง: เกินกว่าจะยอมรับ

สีเหลือง: เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้

สีเขียว: ยังไม่เกิดเฝ้าระวังต่อเนื่อง

ขั้นตอนที่ ๗ จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง

ผลจากทะเบียนเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต จากตารางที่ ๖ ออกตามสถานะ ๓ สถานะ ซึ่งในขั้นตอนที่ ๗ สถานะความเสี่ยงการทุจริตที่อยู่ในข่ายที่ยังแก้ไขไม่ได้ จะต้องมิกิจกรรม หรือมาตรการอะไรเพิ่มเติมต่อไป โดยแยกสถานะเพื่อทำระบบบริหารความเสี่ยงออกเป็น ดังนี้

๗.๑ เกินกว่าจะยอมรับ (สถานะสีแดงRed) ควรมิกิจกรรมเพิ่มเติม

๗.๒ เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับไม่ได้ (สถานะสีเหลืองYellow) ควรมิกิจกรรมเพิ่มเติม

๗.๓ ยังไม่เกิดเฝ้าระวังต่อเนื่อง (สถานะสีเขียวGreen)

ตารางที่ ๗ ตารางจัดทำระบบความเสี่ยง

๗.๑ สถานะสีแดง(Red) เกินกว่าการยอมรับ ควรมิกิจกรรมเพิ่มเติม

ความเสี่ยงการทุจริต (สถานะสีแดง)		มาตรการป้องกันการทุจริต (เพิ่มเติม)

๗.๒ สถานะสีเหลือง (Yellow) เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้ ควรมิกิจกรรมเพิ่มเติม

ความเสี่ยงการทุจริต (สถานะสีเหลือง)		มาตรการป้องกันการทุจริต (เพิ่มเติม)

๗.๓ สถานะสีเขียว (Green) ยังไม่เกิด ให้เฝ้าระวังต่อเนื่อง

ความเสี่ยงการทุจริต ความเห็นเพิ่มเติม (สถานะสีเขียว)	

ขั้นตอนที่ ๘ การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง

เป็นการจัดทำรายงานสรุปให้เห็นในภาพรวม ว่ามีผลจากการบริหารความเสี่ยงการทุจริตตามขั้นตอนที่ ๗ มีสถานะความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับใด (สี) สถานะความสีเขียวหมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ สีเหลืองหมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง สีแดงหมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก

ตารางที่ ๘ ตารางรายงานการบริหารความเสี่ยง

ที่	สรุปสถานะความเสี่ยงการทุจริต (เขียว เหลือง แดง)		
	เขียว	เหลือง	แดง

ขั้นตอนที่การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง

เป็นการจัดทำแบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตหรือสถานะแผนบริหารความเสี่ยงทุจริต ตารางที่ ๘ ต่อผู้บริหารของหน่วยงาน ซึ่งหวังระยะเวลาของการรายงานขึ้นอยู่กับหน่วยงาน เช่น รายงานทุกเดือนกึ่งไตรมาสซึ่งแบบในการรายงาน ตามตารางที่ ๙ และตารางที่ ๑๐ สามารถปรับได้ตามความเหมาะสมของหน่วยงาน

ตารางที่ ๙ แบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง

แบบรายงานสถานะแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตวันที่ ณ..... หน่วยงานที่ประเมิน.....	
ชื่อแผนบริหารความเสี่ยง	
โอกาส/ความเสี่ยง	
สถานะของการดำเนินการ จัดการความเสี่ยง	☐ ยังไม่ได้ดำเนินการ ☐ เผื่อระวัง และติดตามต่อเนื่อง ☐ เริ่มดำเนินการไปบ้าง แต่ยังไม่ครบถ้วน ☐ ต้องการปรับปรุงแผนบริหารความเสี่ยงใหม่ให้เหมาะสม ☐ เหตุผลอื่น (โปรดระบุ)
ผลการดำเนินงาน

ตารางที่ ๑๐ ตารางการเสนอขอปรับปรุงแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต ระหว่างปี (ทดแทนแผนเดิม)

หน่วยงานที่เสนอขอ..... วันที่เสนอขอ.....		
ชื่อแผนบริหารความเสี่ยงเดิม		
ชื่อแผนบริหารความเสี่ยงใหม่		
ผู้รับผิดชอบหลัก		
ผู้รับผิดชอบรองที่เกี่ยวข้อง		
เหตุผลในการเปลี่ยนแปลง	๑..... ๒..... ๓.....	
ประเด็นความเสี่ยงหลัก	เดิม	ใหม่

กระบวนการงานที่เข้าข่ายมีโอกาสเสี่ยงต่อการทุจริต หรือที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

- การรับ - จ่ายเงิน
- การบันทึกบัญชีรับ - จ่าย/การจัดทำบัญชีทางการเงิน
- การจัดซื้อจัดจ้าง และการจ้างบริการ
- การกำหนดคุณลักษณะวัสดุ ครุภัณฑ์ การกำหนดคุณสมบัติผู้ที่จะเข้าประมูลหรือขายสินค้า
- การตรวจรับวัสดุ ครุภัณฑ์
- การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ไม่เป็นไปตามขั้นตอนและระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง
- การคัดเลือกบุคลากรเข้ารับราชการ
- กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามระเบียบ
- การใช้อำนาจหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์
- การเบิกจ่ายงบประมาณที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบ
- การใช้ทรัพย์สินของทางราชการความเสียหายที่จะเกิดขึ้นหากไม่มีการป้องกันที่เหมาะสม
- สูญเสียงบประมาณ
- เปิดช่องทางให้เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจ ทำให้ผู้ปฏิบัติใช้ออกร่างกระทำผิดในทางมิชอบด้วย
- เสียชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือของหน่วยงาน

แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันการทุจริต

- ๑) การเสริมสร้างจิตสำนึกให้ข้าราชการลูกจ้างรัฐกิจการทุจริตทุกรูปแบบ เช่น
 - การส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณ

- เผยแพร่ค่านิยมสร้างสรรค์ให้แก่เจ้าหน้าที่
 - จัดโครงการฝึกอบรมด้านคุณธรรม จริยธรรมให้แก่เจ้าหน้าที่
 - การส่งเสริมให้ผู้บังคับบัญชาเป็นตัวอย่างที่ดี
- ๒) การป้องกันเหตุการณ์หรือพฤติกรรมที่อาจเป็นภัยต่อหน่วยงาน เช่น
- การแจ้งเวียนหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารงานบุคคลที่โปร่งใสและเป็นธรรม
 - การเผยแพร่หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด
 - การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการปฏิบัติงานของข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง
 - จัดช่องทางการร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ภาคผนวก

แบบประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตหรือ
ขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงานประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๖

ประเมินความเสี่ยงการทุจริต ด้าน

- ๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต
- ๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
- ๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการ
ทรัพยากรภาครัฐ

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ข้อ	รายการ	การประเมินความเสี่ยง				
		น้อย มาก	น้อย	ปาน กลาง	สูง	สูง มาก
๑	ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต เรียบร้อยโดยเฉพาะการขออนุญาตก่อสร้างอาคาร/คอนโด จิตสรร/โรงงาน					
๒	ผลประโยชน์ทับซ้อน รับจ้างเขียนแบบแปลน และตรวจ (ถึงแม้ราชการจะให้แบบมาตรฐานอำนาจความสะดวกใ ประชาชนก็ตาม แต่การขออนุญาตต้องมีผังประกอบ จึงต้อง ว่าจ้างผู้ตรวจ หรือผู้อนุมัติ อนุญาต จะได้ผ่าน					
๓	เจ้าหน้าที่ของรัฐสมยอมหรือมีส่วนรู้เห็นกับบุคคลหรือนิติบุคคล ในการดำเนินการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้าย อาคารโดยมิชอบด้วยกฎหมาย					
๔	เจ้าหน้าที่ของรัฐสมยอมหรือมีส่วนรู้เห็นกับบุคคลหรือนิติบุคคล ในการใช้อาคารในการใช้อาคารที่ไม่ตรงกับใบรับรองใบ หรือที่ยื่นแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น					
๕	การประเมินภาษีที่ต่ำกว่าความเป็นจริง					
๖	เรียกรับสินบนโดยใช้ตัวกลางเก็บค่าใช้จ่ายรายเดือน (ค่าคุ้มครอง) จากผู้ประกอบการ					
๗	พนักงาน เจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างเหมาของหน่วยงานเป็นตัวแทน การยื่นคำขอจดทะเบียน ในการขออนุมัติ อนุญาต โดยเรียกร ับผลประโยชน์หรือเรียกเก็บค่าธรรมเนียมเพื่อสิทธิพิเศษ					
๘	การดำเนินการยื่นคำขออนุญาตไม่มีกรอบระยะเวลากำหนด ชัดเจนอาจก่อให้เกิดการเรียกรับสินบนเพื่อความรวดเร็วใน พิจารณาอนุมัติ อนุญาต					
๙	การใช้ดุลพินิจในการตรวจสอบความครบถ้วนของเอกสาร เป็นมาตรฐานเดียวกัน					
๑๐	การตรวจสอบเอกสารไม่ครบถ้วนตามที่ระบุไว้ในคำขอ การรับเรื่องไว้					
๑๑	การเก็บเรื่องไว้ไม่แจ้งผู้ประกอบการ เพื่อเรียกรับผลประโยชน์					
๑๒	การพิจารณาการตรวจสอบและเสนอความเห็นของการอนุมัติ อนุญาต ไม่ดำเนินการตามลำดับคำขอ					
๑๓	เจ้าหน้าที่ที่มีการยกเลิกใบเสร็จรับเงินในระบบทำให้การรายงาน การรับเงินประจำวันน้อยกว่าที่รับไว้จริง/รับเงินและออกใบเสร็จ การรับเงินแล้วแต่ไม่นำเงินสด เช็ค นำฝาก วันนั้นแต่นำฝากใน ในภายหลังและอาจนำเงินสดไปใช้					

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ข้อ	รายการ	การประเมินความเสี่ยง				
		น้อย มาก	น้อย	ปาน กลาง	สูง	สูง มาก
๑๔	ในขั้นตอนการพิจารณาตรวจสอบตามปกติจะมีการใช้เวลาในการพิจารณาตรวจสอบ ๑ วัน แต่ในบางกรณีอาจมีความจำเป็นจะต้องทำการพิจารณาเกิน ๑ วันทำการกรณีมีความเช่นจำเป็นต้องมีการนัดหมายกับผู้ขอรับใบอนุญาตเพื่อลงพื้นที่การตรวจสอบสถานประกอบการก่อนพิจารณาออกใบอนุญาตมีความเสี่ยงที่เจ้าหน้าที่อาจอาศัยช่องว่างหรือประโยชน์โดยมิชอบ อาจเรียกรับในขั้นตอนของการพิจารณา					
๑๕	รับสินบนเพื่อให้ผ่านมาตรฐาน					
๑๖	การตรวจสอบสถานที่ตั้งที่ขออนุญาตประกอบกิจการการเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ขออนุญาตบางรายในกรณีประกอบการ ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์					
๑๗	การสุ่มตรวจสอบสถานที่ตั้งสถานบริการ/สถานประกอบการขออนุญาตอาจมีการเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ขออนุญาตบางรายไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์					
๑๘	การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต อาจมีคณะกรรมการบางท่านเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ขออนุญาตบางรายที่คุณสมบัติไม่ถูกต้องครบถ้วนตามหลักเกณฑ์					
๑๙	เจ้าหน้าที่ของรัฐทำการปลอมแปลงเอกสารการเบิกจ่าย เช่นปลอมลายมือชื่อ แก๊ไขแบบสำรวจ แก๊ไขใบสำคัญรับเงิน มีการใช้หลักฐานเท็จ ใช้บัตรประชาชนของบุคคลที่เสียชีวิตหรือประชาชนหมดอายุ เป็นต้น					
๒๐	<u>รูปแบบความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่</u> การเข้าตรวจหรือเยี่ยม สถานที่ของผู้ประกอบการ เช่น ร้านค้า ฯลฯ โดยมีเจตนานำไปสู่การจ่ายเงินพิเศษ					
๒๑	การเปลี่ยนแปลงข้อกล่าวหา (ฐานความผิด) จากหนักเป็นเบาหรือจากเบาเป็นหนัก					
๒๒	การบิดผันข้อเท็จจริงในสำนวนการสอบสวนคดีอาญา					
๒๓	การใช้ตัวกลางในการรับเงินพิเศษ หรือเก็บเงินรายเดกับผู้ประกอบการต่างๆ					

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ข้อ	รายการ	การประเมินความเสี่ยง				
		น้อย มาก	น้อย	ปาน กลาง	สูง	สูง มาก
๒๔	การใช้ดุลพินิจในการอนุมัติหรือยกเว้นระเบียบฯ ที่เอื้อประโยชน์และมีผลประโยชน์ทับซ้อน					
๒๕	การออกระเบียบ กฎหมายข้อสั่งการต่างๆ ที่เอื้อประโยชน์มีผลประโยชน์ทับซ้อน					
๒๖	การให้ทุนสนับสนุนการศึกษา วิจัยต่างๆ ให้กับพรรคพวก ระบบเส้นสาย ระบบอุปถัมภ์					
๒๗	การแต่งตั้งคณะกรรมการ อนุกรรมการต่างๆ ให้กับพรรคพวก มีระบบเส้นสาย ระบบอุปถัมภ์					
๒๘	ความไม่โปร่งใสในการบริหารงานบุคคล เช่น การซื้อขายตำแหน่ง การประเมินความดีความชอบ การแต่งตั้งโยกย้าย การดำเนินการวินัย เป็นต้น					
๒๙	การเรียกรับเงินผลประโยชน์เพื่อรับพนักงานเข้าท เรียกรับเงินค่าแรกเข้า(แป๊ะเจี๊ยะ) เพื่อแลกกับการเข้าทำงาน					
๓๐	ใช้อำนาจในการแจกจ่าย จัดสรรงบประมาณ ลงพื้นที่ จัดทำโครงการที่มีผลประโยชน์ทับซ้อนหรือมีการแลกผลประโยชน์ในภายหลัง					
๓๑	เจ้าหน้าที่ของรัฐรู้เห็นในการปลอมแปลงและใช้เอกสารปลอม เช่นการปลอมระวางแผนที่มีการปกปิดและให้ถ้อยคำรับรอง อันเป็นเท็จเกี่ยวกับสภาพที่ดิน					
๓๒	ผู้บังคับใช้กฎหมาย นำตัวบทกฎหมายไปแสวงหาประโยชน์มิชอบ					
๓๓	รูปแบบความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้งบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ ผู้ใช้น้ำมันรถยนต์ราชการ นำน้ำมันไปใช้ส่วนตัวระหว่างทางหรือเติมน้ำมันไปใช้ส่วนตัวระหว่างทาง หรือเติมน้ำมันไม่ครบตามใบสั่งจ่ายส่วนน้ำมันที่เหลือนำไปใส่ถังหรือทอนเป็นเงินสด โดยเจ้าหน้าที่ร่วมมือกับผู้ประกอบการ					
๓๔	เบิกเงินราชการตามสิทธิเป็นเท็จ เช่น ค่าล่วงเวลาค่าเช่าบ้าน ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าที่พัก					
๓๕	ยักยอกเงินหลวง ปลอกแปลงเอกสารในการเบิกจ่าย					
๓๖	การสืบราคาที่กำหนดว่าต้อง ๓ รายขึ้นไป อาจไม่มีจากผู้ประกอบการจริง					

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ข้อ	รายการ	การประเมินความเสี่ยง				
		น้อย มาก	น้อย	ปาน กลาง	สูง	สูง มาก
๓๗	ในการกำหนดTOR การจัดซื้อ จัดจ้าง การจ้างที่ปรึกษา ออกแบบโครงสร้างมีการกำหนดขอบเขตงาน หรือเนื้องาน เกินความจำเป็นOver(Designs) เพื่อให้มีการประมาณการ ราคาในส่วนนี้โดยมีผลประโยชน์ทับซ้อน					
๓๘	คณะกรรมการตรวจรับงานมีการตรวจรับในแต่ละงวดงาน หลายครั้งเกินความจริง เพื่อประโยชน์ในการเบิกค่าเบี้ยประชุม หรือมีการถ่วงเวลาในการเรียกรับ ทั้งที่ไม่มีประเด็นสาระที่สำคัญ					
๓๙	คณะกรรมการหรืออนุกรรมการต่างๆของหน่วยงานมีการ ประชุมที่เกินความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการเบิก ประชุม					
๔๐	การจัดโครงการต่างๆ ของหน่วยงานที่แอบแฝงหรือที่ จำเป็น ทำให้การใช้จ่ายงบประมาณที่ไม่คุ้มค่า					
๔๑	มีการใช้ดุลพินิจในการเบิกจ่ายค่าวิทยากรบุคคลภายนอก โดยมีผลประโยชน์แอบแฝง					
๔๒	มีการลือสเปควัสดุที่ทำให้ไม่เกิดการแข่งขัน					
๔๓	การตรวจการจ้างไม่ตรงตามรูปแบบราชการโดยมีการรับเงิน หรือผลประโยชน์จากผู้รับจ้าง					
๔๔	คณะกรรมการไม่ได้ออกไปดูสถานที่ก่อสร้าง แต่จะมาเจรจากับผู้รับเหมาโดยใช้ข้อมูลตามที่ผู้รับเหมาแจ้งตรวจรับงาน ก่อสร้าง					
๔๕	มีการให้สินบน/ของขวัญ/สินน้ำใจ/การเลี้ยงรับรองซึ่งจะนำไปสู่การเอื้อประโยชน์ให้กับคู่สัญญา					
๔๖	มีการประสานกับบริษัท หรือผู้ที่จะเป็นคู่สัญญาเพื่อกำหนด คุณสมบัติ(TOR) ซึ่งไม่มีการกำหนดขึ้นอย่างแท้จริงแต่เป็นการนำ TOR ดังกล่าวมาให้คณะกรรมการเป็นผู้กำหนดการแต่งตั้งคณะกรรมการ TOR กำหนดเป็นเพียงการดำเนินการตามรูปแบบของทางราชการ เพื่อเอื้อผลประโยชน์ให้กับเอกชน					
๔๗	การใช้ดุลพินิจในการเลือกวิธีการจัดซื้อจัดจ้างและผู้รับจ้างโดยวิธีพิเศษ					